

జమీన్ దార్

ZAMIN RYOT
A National Kisan Weekly.

—సంపాదకుడు నెల్లూరు వెంకటాచార్యమనాయుడు.

వంపుటం 11

పుక్రవారము : నెల్లూరు : 29-11-40.

పంచిక 48

ఈ వారంలో

1. నెల్లూరు మున్సిపల్ కమిషన్.
2. చేమనపల్లి వారికి చేమనపల్లి.
3. కార్మికుల కార్యకర్తల కార్యకర్త.
4. ఆది - ఇది.
5. జమీన్ దార్లలో.
6. మున్సిపల్ కమిషన్.

ప్రతిదినము ఇండియాలో అనేకమంది సత్యాగ్రహంచేసి అరెస్టువుతున్నారు. వారిలో ముఖ్యులను మాత్రమే ఈ క్రింద పేర్కొంటున్నాము.

బొంబాయిలో

మాజీ బొంబాయి ప్రధానమంత్రి బి. జి. ఫేర్ గారిని గతము చట్టంక్రింద 21 వ తేదీ అరెస్టు చేశారు. ఇతనిని 14 రోజులు తానా కెల్లో డిటి మ్యూగా పెట్టారు.

బొంబాయి స్పీకరు మాన్ లాంకర్ గారిని 37 తేదీ వరకు సత్యాగ్రహిణికి పూర్వమే అరెస్టు చేశారు.

బొంబాయి మాజీ రెసిడెన్సీ మంత్రి మొరార్జీ దేశాయ్ గారిని 20 వ తేదీ అరెస్టు చేశారు.

సంయుక్త రాష్ట్రంలో

మాజీ ప్రధానమంత్రి గోవింద వల్లభ పంతు గారిని 24 వ తేదీ మధ్యాహ్నం మాన్ లాంకర్ లో 5000 మంది ప్రజల సమక్షము యుద్ధవ్యతిరేక గీతములు చదువు యందగా అరెస్టు చేయబడిరి.

మధ్యరాష్ట్రంలో

మాజీ ప్రధానమంత్రి ఆర్. యస్. కుర్కగాను 21 వ తేదీ అరెస్టు చేయబడి డిటి మ్యూగా తీసుకో బడినారు.

మాజీ మంత్రిలు డి. పి. మిశ్రా, ధి రూ కౌ, గోఖలే గార్లుకు ఒక్కొక్కరికి ఒక్కొక్క నం పర్సన్ కంపెనీ విధించబడినది.

బీహారులో

మాజీ బీహారు రాష్ట్ర ప్రధానమంత్రి శ్రీనివాస్ పిన్నా గారు 27 వ తేదీ పాతాల్ గిరి పోలీస్ థాంకిఫూర్ మైదానంలో సత్యాగ్రహం చేయ యందగా అరెస్టు చేయబడిరి.

పంగరాష్ట్రానికి గాంధీజీ సందేశం.

పంగరాష్ట్రంలో ఆగ్నిపార్టీలవారు ఆగ్నిపాతాల్ థేటాల్ ను కట్టిపెట్టి, ఒకటి గావాలి. చాలా గొప్ప పని పంగరాష్ట్రంలో జరుగుతుందని సేనాని మన్నాను. ఆది గాంధీ గారు పంగరాష్ట్ర కార్యక్రమ వివరములను సందేశం పంపినారు.

సత్యాగ్రహిణులలో మధరాను రాష్ట్రంలో తిల్లాబోర్డు పెన్సిడెంట్లు 16 మంది, మున్సిపల్ ఛేర్ మెన్లు 11 మంది, మురారు. కార్మికుల సభ్యులు 5 మంది చేరివున్నారు.

ఇందులో ఆంధ్రపెన్సిడెంట్లు 7 నురు, ఆంధ్ర ఛేర్ మెన్లు 3 నురు. తమిళనాడు పెన్సిడెంట్లు 9 మంది, ఛేర్ మెన్లు 3 మందిగా వున్నారు.

ఈలో కొందరు కావనసభ్యులుగాను, కొందరు ఆ. భా. కాంగ్రెసు సభ్యులుగా ముందుకు సత్యాగ్రహిణులలో చేరడానికి కారణమైంది. వివి డముక్రింద కావనను.

సత్యాగ్రహం

నిన్న మంత్రులు, నేడు నిర్బంధితులు.

మాజీ మధరాను రెసిడెన్సీ మంత్రి బంతులూరు ప్రకాశంబంధులు గారు 26 వ తేదీ మధరానులో సత్యాగ్రహంచేసి అరెస్టు అయ్యారు. వీరికి ఒక సంవత్సరం విడిక్షణమాత్రం చేయబడినది.

మాజీ మధరాను ఆరోగ్యకాళామంత్రి గారు 10 తేదీ తిరుచినాపల్లిలో సత్యాగ్రహంచేసారు. వీరికి ఒక సంవత్సరం కఠినశ్రమ, చెయ్యియాపాయిలు జరిమానా విధింపబడినది.

మాజీ మధరాను సుమంతి రెజిడెంట్ గోపాలరెడ్డి గారు 26 తేదీ ఉదయం 10 గంటలకు మిచ్చి రెడ్డిపాలెంలో సత్యాగ్రహంచేసిరి. వేతనము వారు విచారించి వీరికి ఒక సంవత్సరం కఠినశ్రమ, చెయ్యియాపాయిలు జరిమానా విధించారు. వీరికి ఏ క్లాస్ ఇవ్వవలసినది మేల్ స్టేజువారు తెలుపక పోవుటచే వీరిని మాడుకరిగారికి శ్రేష్ఠ గోపాల్ మెంటులో శ్రీ బెల్లూరు తీసుకొనిపోయిరి. వీరి ఆగ ముపై విరవమే తెల్పుటా కోరగాను కోర్టు వాపులను మూసిరి. బచ్చికెడిపాల్ గోపాల్ గారు ఆరోగ్య ముగిసిన బెల్లూరు.

మాజీ మధరాను మెంటి కార్యకర్తలు ఆయ్యలూ కాశ్యరాలవారు, తేన్నటి కార్యకర్తలు గారు 26 వ తేదీ అరెస్టుయిరి. కార్యకర్తల గారికి 18 కెలు కఠినశ్రమ, రు 250 లు జరిమానా.

తమిళనాడు 9 మంది

గోల్ ఆర్. డు. కె. సీతారామిరెడ్డి, భార తకావనసభ్యుడు. తంజావూరు. ఆ. వాడుముత్త పిల్ల, కావనసభ్యుడు. రామనాడు. పి. కుమారి స్వామిరాజు, కావనసభ్యుడు, ఆ. భా. కాం. మెంబరు. మధురై. అల్లూర్ భాదర్, కావనసభ్యుడు. తిరుచినాపల్లి. పాల్ పెన్సిడెంట్ రాజీవ్ రాజ్ ఇచ్చివారు. కోర్టు గా కార్యక్రమ వెంటటాటుల పిల్లను వామిశేట్ చేసింది. ఇతను కావనసభ్యుడు. కోయంబూరు. పళనపామి గోండర్, కావన సభ్యుడు. పొం. కాచియప్ప గోండర్, కావన సభ్యుడు. ఉత్తరకర్నాడు. పెరుమాళ్ల వారు రెడ్డి, కార్మిక్ మెంబరు.

మున్సిపల్ ఛేర్ మెన్లు

ఆంధ్రులు 3 నురు

వికాశ్ లు. ప. ఎనించులు వాయుడు, కావన సభ్యుడు. విజయనగరం. వసుమత్తి వీరభద్ర స్వామి, కావనసభ్యుడు. రామండ్రి. కె. లింగ రాజు, ఆ. భా. కాం. సభ్యుడు.

తమిళనాడు 8 మంది

కంజీవరం. శ్రీనివాస్, కావనసభ్యుడు. విశ్వపురం. వీరింబర ఆయ్యర్, కావనసభ్యుడు. తం జావూరు. పట్టరాజు, కావనసభ్యుడు. (కోర్టు గా ఎమ్మకోర్టురు. ఇంకా ప్రమాణంబూడ, తిరుకోటిరు. తొత్తుపడి. కోవింట్టియా కావనసభ్యుడు. (వీరికి ఆర్డరుగా తిరుగుతుం రేపా మధుడు. యస్. యమ్. ఆర్. ముట్టరా యక్, కావనసభ్యుడు. తిరుచినాపల్లి. పి. ఆర్. శేవర్, కావనసభ్యుడు. కాలికట్. కె. మాధవ మూక, కావనసభ్యుడు. (వీరికార్యరూడ కావన సభ్యురాశీ) మంబరూరు. కై మంబరూరిగా, కా వనసభ్యుడు.

కార్పొరేషను సభ్యులు 5 మంది.

వర్ధమాన్, కావనసభ్యుడు. (ఆ. భా. కాం. మెంబరు) కె. శంకర్ స్వామి నాయుడు, కావన సభ్యుడు. ఆ. భా. కాం. మెంబరు) పి. ఆదికేశ వులు, కావనసభ్యుడు. ఆచంట రుక్మిణమ్మ, కావన సభ్యుడు. గజె రంగయ్య నాయుడు, కావన సభ్యుడు.

నెల్లూరులో

నెల్లూరులో ఇప్పటికి 4 నురు మాత్రమే ఉన్నాయి. మెంటివాడు యానాది వార్కా మున్సిపల్. ఈయన నెల్లూరు యానాది ఆపోసి యేనాకు ప్రికింగ్. అహ్మదియా కోర్టులో ఇచ్చిన స్టేజి మెంటులు ఆందోకి పంబి. కె. వేదీ ఆరెస్టు అయ్యారు. ఇతనికి 9 కెలు కఠిన శ్రమ వేరారు. 27 వ తేదీ మధరాను, మర్యా మున్సిపల్. ఆనే ఇచ్చిన యానానులు, వీరికి వెంటయ్య ఆనే పారిమమి నై ప్రకారం గానే సత్యాగ్రహంచేసి అరెస్టు అయ్యారు.

పత్రికలపై ఆంక్ష నిరసన

తెలుగులో రాజకీయ క్షేత్ర నిరసన ప్రతి వార్తలు ప్రచురించుకొనడమే తెంగాలు ప్రభుత్వ పత్రికలపై విధించిన ఆంక్షను "సేవలు పొ రాయి" పత్రికను 3 వేలరూపాయలు నిరాకరిం కట్టమని సంయుక్త రాష్ట్ర ప్రభుత్వపు ప్రతిస్ప ష్టకాలలో కాన్ని కలగడమేనది.

ఈనాటికి విచారించడంకోసం ప్రభుత్వానికి ప్రతిపక్షపార్టీ సభ్యులయొక్క ఆగ్రహ నిరసన చేసే ఢిల్లీలో జరుగుతున్నది.

గతవారంలో హిట్లరు చేసిన రాజకీయ కృత్యాలకు తాళిబట్టి వేసేందుకు తోచడంలేదు. మొదట హిట్లరు ముగ్గి నూనగును విలిపించి మాట్లాడినాడు— ఇంటి ముగ్గి నమోదులో, అ ప్రభువ రక్షణకాని మాలిట్లతో సంభాషించాడు. 32 ద్దకు ఈ కార్యక్రమంలో మాలిట్ల ఇల్లు ముద్రాణం అనేనరికి లోకం దిగ్భ్రమణించింది. ఎందుకంటే గతవారంలో, ఇంతలోనే మాలిట్ల హిట్లర్ సంచారం చర్యకాన మేమో తెలుసుకుంటామని టర్కీ ముగ్గి పారాలోన్లు మార్చాడు. ఇల్లి నెలకానే భయపడింది— రిమ్య చివరకు ఏమంటుందోనని. బల్గేరియా వైఖరికూడా అమూల్యమైనదాగానే వుండింది. అటు రిమ్య, ఇటు బల్గేరియా— ఇవి రెండూ జర్మనీతో యుద్ధంలో పూర్తి సహకారానికి రించాయంటే టర్కీ పీఠి ఏమవుతుంది?— ఇన్ని విధాలుగా ఆలోచించుకుని, ఎట్లాగయినా తాగ్రత్త పడడం మంచిదని, సరిహద్దులోని రి మండలాలను రక్షింపజాలుగా టర్కీ ప్రకటించింది.

బల్గేరియా ఇప్పట్లో స్లావేకియా, రుమేనియా లను అనుకరించదని తెలుస్తున్నది. ఈవార్త టర్కీ పార్టీలలోకి నిస్సందేహంగా ఎంతో హాయి నిచ్చివుంటుంది. రిమ్య ఇంకా మూకీభాషం వహించియున్నది.

బ్రిటను

కామన్వెల్త్ లో చరిత్రకథాని మాట్లాడుతూ గ్రీసు రంగంలోనూ, మూడుకాల్యరక్షణలోనూ బ్రిటను వీలైనన్నివిధాలా తోడ్పడుతున్నదనీ, తోడ్పడుతూనేవుంటుందని చెప్పినాడు; ప్రభు పులస్థిలో హాల్ ఫాక్సు ప్రభువు ఉపన్యసిస్తూ, రిమ్యతో రాజకీయ మైత్రికి బ్రిటిషువారు చేసిన సూచనలకు తమ్య ఇంకా ప్రత్యుత్తరమివ్వలేదని నుడిచినాడు. బార్నిచక్రవర్తి పార్లమెంటులో చదివిన యుద్ధసమాఖ్యలో బ్రిటనుకు గెల్పు తప్ప దని నూచించినాడు.

అదీనీనియా ఇటలీ పైతిరుగుబాటు చేస్తే, దానిరక్షణకై బ్రిటిషు ప్రభుత్వం ఆధునాస్తమిస్తున్నది.

గ్రీసు పోరాటం

కోరిట్టానోకి గ్రీకుగస్తీస్తై న్యము ప్రవేశించింది. ఉత్తరదిశకు ఇటాలియను సేనలు పరుగెత్తుతున్నవి. వివిధరంగములందు గ్రీకులకు విజయం లభిస్తున్నది. కోరిట్టామిద విజయపతాకను గ్రీకులు ప్రతిష్టాపనచేసారు. పారిపోయే ఇటాలియను సైనికులు పల్లెలను, పట్టణాలను తగులబెడుతూ వెళ్లివారు. 28 నేలమంది ఇటాలియను సైనికులు యుద్ధభేదీలుగా గ్రీకులకుచిక్కివారు. రెండు సైనికదళాలకు సరిపోయే మందుగుండు సామగ్రి లోరీలు గ్రీకులకు పట్టబడిపోయినవి.

కోరిట్టాకు ఉత్తరముననున్న ఇటాలియను మోటారుదళముపై రాయలువిమానదాడిచరిగింది.

ప్రాన్సు

లావలుముగ్గి విఫలమండీ పారిసునగరం వచ్చి నాడని.

డీగాలుసేనావి ఆఫ్రికాలో బ్రిటనుకు సహాయంగా షెంబి పలసరాజ్యాల్లో యుద్ధసన్నాహం పూర్తి చేసి తిరిగి ఇంగ్లండుకు వచ్చాడు.

మార్షెల్స్ పట్టణంమీద బ్రిటిషు బాంబులు పడినవనీ, దానిరల్ల కరిగిన వస్తువులకి సరిహద్దం రిటిషు ప్రభుత్వం ఆమోదించివేస్తుంటుందనీ నుగిగిని షెంబి ప్రభుత్వం ప్రియమప్రభుత్వ సహకారాద్రీతిప్రభుత్వానికి తెలియపరిచింది.

అమెరికా

వేయవేల సహాయ మెట్లా బ్రిటనుకు అమెరికా తోడ్పడుదని ఆధ్యక్షుడు రూజువెల్ట్ ప్రకటించినాడు.

యుద్ధపురాణం

ఇప్పుడేవచ్చిన వార్తలు తెల్పేవిషయమిది. బల్గేరియా అక్షరాజ్యాలతో చేరడంలేదు. యుద్ధానంతరం ఏర్పడే ప్రాపంచిక వ్యవస్థలో బల్గేరియాకు సుఖద్రమైన స్థానం లభించగలదని ఆంగ్ల పార్లమెంటుసభలో బట్లరు మంత్రి ఉపన్యసించాడు—

టర్కీ హుషారులో వున్నది. డార్డెనెల్సు గ్రీసు, బల్గేరియా సరిహద్దులో రి మండలములందు అసాధారణ మిలిటరీ రక్షణ ఏర్పాట్లు చేయబడి యున్నవి—

రుమేనియా స్లోవేకియా రాజ్యాలు అక్షరాజ్యాల వైరాజ్యసంది పత్రంమీద సంతకంజేసి, తమ తమ రాజ్యములందు పూర్వ మైననాజీపాలనావిధానాన్ని ప్రవేశ పెట్టడానికి ఆంగీకరించినవి

బ్రిటిషు రాయబారి లోధియనుప్రభువు ఇదివరకు అమెరికా చేసినసహాయం ఇకమీద చాలదనీ, ఎప్పటికప్పుడు డబ్బిచ్చి నిమానాలను కొనుక్కోడానికి బ్రిటనుకు వీలుగాదనీ, తాట్రైత్య చట్టాన్ని పూర్తిగా సవరించి, బ్రిటనుకు అమెరికా అప్పు యిచ్చేటట్లు చూస్తేనేగాని లాభం లేదని అంటున్నాడు.

అమెరికా పత్రికాభిప్రాయం దీనికి నుముఖంగానే వున్నట్లు తెలుస్తున్నది. బ్రిటను రక్షణ అట్లాంటికునముద్ర గత్యుగమక అమెరికా రక్షణదేవత అభిప్రాయం స్థిరంగా అమెరికాలో ఏర్పడివున్నది.

త్వరలోనే లోధియను కోర్కెలు నెరవేరవచ్చు.

ఇండోచైనా

డీసెంబరు నెలనుండి ఇండోచైనాలో ఉత్పత్తి అయ్యే రబ్బరునంతా కొనే ఆధికారం, అక్కడి సహజసంపదనంతా ఆధిపత్యంచేసే హక్కు జపానువారికే వుండవలెనట.

ఇక్కడనుంచి నూనె, ఇతరవరకులు తేమకొని పోయే టిప్పరు, సింగియాంసు ఆనీ అమెరికను నాకలను జపానువారు ముంచేసినారు.

తాయిలాండు (సయాం) సైన్యాలకు ఇండోచైనా సైన్యాలను జరిగిన సరిహద్దు ప్రాంతపు యుద్ధంలో సయాం సైన్యాలే తరుమబడినవని తెలుస్తున్నది.

టాంజీయరు

ఇది ఆఫ్రికాలోని భూభాగం. అంతర్జాతీయ కంట్రాక్టునుండి లాగితేసి, దీన్ని ప్రియనుదేశం తన స్వాధీనంక్రిందకు తెచ్చుకున్నది. ఇప్పుడందులో 'వ్యాయమైనవద్దతిని రాజ్యం చేయవలెనని' ప్రియను సంతకమిచ్చినదట.

చైనా - జపానుయుద్ధం

క్రిందపడ్డా పైచేయినాడే అంటున్నాది జపాను ఇంకా మల్లీ హానునదికి కిరుచైపులా సైన్యాలను చైనావారి స్వాధీనంలో వున్న ఇచాంగ్ రేవుపట్నానికి ఇటు అటు 180 మైళ్ల వైకాల్యం లోపల జపాను నడిపించుకొని పోతున్నదట.

ఆంగ్లో - జర్మన్ యుద్ధం

23 వ తేదీ:

గురువారంనాడు గ్రేటు బ్రిటనుపై శత్రు దాడులు స్వల్పంగా జరిగినట్లు విమానకాళా ప్రకటన. ఈస్టాంగ్లియాలో ఇంకా ఇతర దూరప్రాంతాలలో శత్రువిమానాలు బాంబులను వేసినవి. ఈ బాంబులలో చాలాభాగం దక్షిణ ఇంగ్లాండులోనే పడినవి. చెప్పుకోదగినంత నష్టమే మియులేదు.

రాయల్ విమానదళం స్తానాంజరు విమానాశ్రయంపై బాంబులవర్షం కురిపించినవి.

డి. సూర్యభగవాన్లు

"జమీకరైతు" మద్రాసువతినిది.

నవంబరు 8 వ తేదీన ఎమ్మారు మేజిస్ట్రేటు మూడవ ప్రెసిడెన్సీ మేజిస్ట్రేటు భగవాన్లు గారికి 2 నెలలు కఠినశిక్ష 50 రూపాయలు జాబ్బానా, జాబ్బానా చెల్లించకపోతే మరి మర రెండునెలలు శిక్ష అనుభవించాలని తీర్పు చెప్పాడు. నవంబరు 14 తేదీన జామీను పెటిషను పెట్టితే నిరాకరించారు. 21 వ తేదీన హైకోర్టులో తీర్మానం చేస్తూ, ఇంతవరకు అనుభవించిన జైలుశిక్ష చాలునని విడుదల చేశారు.

24 వ తేదీ:

శనివారం ఉదయం 60 జర్మన్ విమానాలు వచ్చి చెన్నమిడిలాండ్స్ లోకొపైన 11 గంటలు శత్రు దాడినల్పించి. విమాన వ్యతిరేక శత్రువుల వాటి నెమర్కొన్నవిగాని ఎక్కువ లాభములేక పోయెను. పొరులమరణం చాలాఎక్కువ. చాలా యిండ్లు దహనం. ఇంగ్లాండుమీద ఇటీవల జరిగిన చెమానిక దాడులలో 80 మంది పోలీసులు చని పోయినారనీ, 400 మంది గాయపడ్డారనీ ప్రకటించబడినది.

శుక్రవారం రాత్రి రాయల్ విమాన దళాలు జర్మనీలోవున్న సైనిక స్థానాలపైన బాంబులు వేసినట్లు విమానకాళా ప్రకటన.

25 వ తేదీ:

జర్మన్ బాంబర్లు సముద్రంమీదినుండి వచ్చి మంటలునుండే బాంబులను ఈస్టాంగ్లియామీద చాల ఎక్కువగా పడవేశారు. జెబులయాలు, సిసీ మాకాలలు, ర్యాంకులు, పబ్లిక్ భవనాలు, హాస్టలులు, దుకాణాలు, మిడ్లెఇండ్లు వర్మెరాలకు తీవ్ర నష్టంగల్గింది. ఇంగ్లీషుభాషలోమీద ఒకజర్మన్ విమానం పడగొట్టబడింది.

26 వ తేదీ:

శత్రువిమానాలు వర్మను ఇంగ్లండులోని పట్టణముపై తీవ్రమైన విమానదాడినల్పించి. శత్రు విమానాలను విమానప్రతికూళకణ్ణులు భయంకరంగా ఎదుర్కొన్నవి. రెండు చరిత్రకవనాలు, ఒక నాటికాల, ఒకసినిమాకాల, వ్యాపార భవనాలు నష్టపడ్డవి. బ్రిటన్ పై జరుగుచున్న విమాన యుద్ధాలలో పోలిష్ విమానదళం ఇప్పుటివరకు 200 పైగా జ్యూకవిమానాలను కూల్చివేసింది.

చైనాకు 60 కోట్ల అమెరికా ఋణం

చైనాదేశం అమెరికా సంయుక్తరాష్ట్రాల నుండి 60 కోట్ల రూపాయలు ఋణాన్ని కొనుగోతున్నదని తెలుస్తున్నది. అంతిమమైన ఇవ్వకపోయినా కనీసం 150 కోట్లరూపాయలు అయినా అమెరికా ఇస్తుందని అనుకుంటున్నారట.

"భూకై లాస్"లో ఒక రసవత్తర దృశ్యం.

26 తేది ఆ సేది గోపాలరెడ్డిగారి తీవ్రతలో మునుపరాని దినం. వీరు 4 పర్యాయములు జైలుకు పోతే 4 పర్యాయాలు 28 తేది న్నే ఆరెస్టుకావడంలేటనిపించింది. ఆదోక ఆరెస్టువం-
4 శిక్షల వివరం.

ఆరెస్టు.	శిక్ష.	బాల్వానా.
26-5-1930	3 నెలలు జైలు, రు 50 ల.	
26-8-1930	6 నెలలు కఠినశిక్ష	
26-5-1932	18 నెలలు కఠినశిక్ష రు 500/-	
26-11-1940	12 నెలలు కఠినశిక్ష రు 1000/-	

మొన్న 26 తేది బుచ్చిలో సత్యాగ్రహం చేస్తాడని మట్టుప్రక్కల గ్రామాలవారికి తెలియ దుకదా ఆప్రాళ్లోనే తెలియదు. ఉదయం 7 గంటకు నెల్లూరునుండి జైలుదేరి 9.30 గంటకు బుచ్చిరెడ్డి పాశంవచ్చారు. 20 నిమిషాల సేపు బంధువ్యవం మాతృదేవతాశిర్వారం వందడం. 9.55 గంటకు లోనేరువద్ద రచ్చ మీదకు విచ్చేయడం. 5 నిమిషాలు పిల్లలచే బాతీయగీత శ్రవణం, వేర్వేరు ఎర్థాలచే పుష్పమాలాలంకరణం జరిగింది.

ఆపటికి వ్యవం రెండువేల మంది స్త్రీ వురుష చవంకూడింది. రెడ్డిగారి అప్తబంధువర్గము స్త్రీ జనమంతా మారంగా మిడ్డలమీద నుండి అశ్రు పూరత వయవారవించాల్తో ఆవలోకిస్తున్నారు. ప్రపంచం తల్లక్రిందులైనా ఏజోక్యంపెట్టుకోని

గోపాలరెడ్డిగారి ఆరెస్టు

ఆరు వ్యవధు చంద్రశేఖరరెడ్డిగారు ఎదురు నుండాకేరి రెప్పచాల్చుక మాస్తున్నాడు తమ్ముని త్యాగమూర్తిని. ముద్దుప్యండు సర్వయ్యకొప్పైరు గడియారం 10 అన్నది. వెంటనే గోపాలయ్య పూజ్యపాదులు గాల్చి మనిచే మూచించబడిన యుద్ధవ్యతిరేక నివాదాలు మూడుపర్యాయములు చేశాడు. పాయభ పోలీసు చాక్, నూపరెం డెంటు డిప్టీనూపరెంటుగారలు మాస్తున్నారు. వెంటనే గోపాలయ్య పాటు పూరం దిగి యీ ప్రజాసముద్రాన్ని తోసుకొని కాశీపాశం చెపుపోతున్నాడు. గోపాలరెడ్డిగారింక పొడవు గల ఆధికార ఆరెస్టుచేయాలె అని ప్రభుత్వ ఆజ్ఞ కాబోలు అంత ఒడ్డుపొడుగుగల డిప్టీనూపరెంటు గోపాలయ్య చెయ్యబట్టుకొని ప్రభుత్వపు విందు నుడుస్తువు రాసయ్య అనిపించాడు. వెనుదిరిగి అందరు పోలీసువాళ్లో ఎక్కారు. మేఘాల మీదఎగిరింది. ఇన్ని వేలమంది అట్టేమాస్తా నిర్వ ఙ్గులై పోయారు.

11.30 గంటకు కోవూరు తాలూకాఅఫీసులో కావలి మేజిస్ట్రేటుగారు కచ్చేరీతీరడం, గోపాలు

రెడ్డిగారి శేనువిచారణ వాటకం. 12 గంటకు 1 మం కఠినశిక్ష, రు 1000 ల జరిమానా - పాంతుక పేనా, రు 110 ల రొక్కం, ఈం గరంగూడా నీక్ చేశానున్నారు.

ఏక్లామ అని హిందు-చిరకరి అడిగితే మేజిస్ట్రేటు అది ప్రభుత్వం నిర్వచిస్తుందన్నాడు. క్లామచెప్పుచుండ పిక్లామ తైక్రిందపే పోలీసువారు డ్రీట్ చేశారు. ఇతర మంత్రులకు ఆయా మేజిస్ట్రేటులు ఏ క్లామయిచ్చారు. కాని వీరికిమాత్రం ఏమిలోచలేదు కాబోలు! మానం పహించారు. హిందూ శకంలో యీ మేజిస్ట్రేటు ఒక్కతే క్లామ నిర్వయించలేక పోయింది అని పాకలోకం చరువుతుంది.

సా|| 7 గంటలకు గామూరు ప్యాసింజరులో వడుగుపాడు స్టేషన్ వద్ద జైలుకొ అగింది. 8 క్లామ చిన్న పెట్టెలో పాదారణ తైచిని ఎక్కించి వట్టు ఎక్కించారు. గోపాలయ్య కాళ్ళుచాల్చు పంటే చాలదు. పోలీసులుగూడా ఆ చిన్న పెట్టె లోనే.

నెల్లూళ్ళో బండిఆగింది. వీర్లు మాడడానికి ఆశేపించం వచ్చింది. రెడ్డిగారి భగ్యవత్ని కాంత వ్వు, భర్తను ఆనందంతో వీడ్కొన్నంది. నెల్లూరులో ఆరెస్టుయిన యానాది చొక్కా వెంటట మబ్బయ్యను గూడా అరెస్ట్రైలో ఎక్కించారు ఇహ సందలేదు. అధికార్లు గ్రడ్డిచేత యీ పని చేశారా? అని కొంగువచ్చారు. నెల్లూరు ప్లాటు ఫారం మీదను రేచ్చిన పూలచోరాలనుగూడా పోలీసు చేరులు ఆరెస్టించినవి. మొత్తముగా అధికార్లు ఆనందంతో, గ్రడ్డితెలియు. కాని కథ సాగిపోయింది.

కాలచక్రం గిర్రున తిరుగు తుంటుంది. నిన్న మండ్రి, వేడు క్లాడి - నిన్న నెల్లూరులో చేసిన ఆ తోలు చేరులే నేడు కిడ్నీకెప్పి అధికార ప్రకోపం కనుపరుస్తున్నవి.

ఈవిధంగా వరంబురు 28 తేది గూడా మా మూలు దినం ముదిరి నిద్రపోయింది. భారగమాకే మాత్రం కళ్ళుచిరుదుకొని మేలుకోనే మాస్తున్నది.

గోపాలరెడ్డిగారికి 'ఏ'క్లామ

శేను విచారించి శిక్ష చెప్పిన కావలి ఎఫ్ డివిజన్లో మేజిస్ట్రేటుగారు 'ఏ'క్లామ శిఫారసు తేసి జైల్లో కరెక్టుగాకాకీ వంపివారనీ, తరులకి కరెక్టుగాను 'ఏ'క్లామ శిఫారసుజేసి రాయ వేటూరు జైలుకు రంకెంపారని లేబుస్తున్నది. -మా ప్రత్యేకవిలేకరి.

ధర్మపత్ని అంటే పిన్నలూ వెద్దలూ గౌరవిస్తారు

పవిత్రశీల ప్రదర్శనకూ రసవత్తర ఘట్టాలకూ మీరు సంతృప్తితో స్తుతించేది

శాంతకుమారి
భానుమతి
రాజు. బెబలక్కి
హనుమంతరావు
కుటుంబరావు

Santha Kumari

DHARMAPATNI

ధర్మపత్ని

డైరెక్టరు
పి.వై.లక్ష్మయ్యబాబు

విడుదలకు సిద్ధం

డిస్ట్రిబ్యూషన్ వివరాలకు -
ఫే మన్ ఫిలింస్ సర్క్యూట్, నెల్లూరు.

పల్లెలు

నాయుడు పేట విశేషాలు

విన్నూల తుమ్మచెట్టేశ్వరుని కేరం బిచ్చు కొని శివ కేయందు కోడెను క్రొంగుతో వేలుం బాక బలరామిరెడ్డికి కట్టెలు పట్టక వ్రాస్తూ వ్రాస్తూ కురువిడంతోటే పేవా జోలులో చెట్టుకొని కరదూరు చెవులో యేమోపుది పట్టి యివ్వడానికి లేచని ముగించి పంపించారట. ఎట్టేటుకు పట్టమేనా ఇతనికి కట్టెలు యివ్వడం దా బాధించాలని ఎట్టేటుబట్టి నేని వాకర్లనుకుంటే, ఎట్టేటుకు పట్టకనే పాపముమండియకోమని అగ్ని దేవుడు చెప్పాడట. "కాకీ కూసేపోయింది. కరదూరు ఎండేపోయింది"నిన్న సామెత గావుంది.

అప్పురినునున్న కైతులను పరువు మర్యాద లేకుండా నోటికొచ్చినట్లు అడతాడు మామచ్చి తెట్టి, ఈలాంటిట్లును ఎల్ల కాలం వచ్చుకుంటుందా లోకం?

ఏదోతనపనితాను జామకొనిపోయ్యే పెసలా ఢిను ముడ్డికిందకు నీళ్లుదెస్తాక మాడంటున్నా దు సాతానోళ్ల కులోడు. దీన్నే అధిక పెసంగ నుంటని ఎట్టేటు కాస్తాని.

సాయిబుల పేర్లో మగపింహాలు పాడుచు కోవడం, కటారివారి గల్లీలో ఆడవీరమాతలు కన్నులు కటార్లతో మీరవిహారం చెయ్యడమూ మారీక్షకభటవర్ణమునకు నిరర్థనాలు.

పొద్దుబోయినచివర తేపాలా జనానుకు బత్తా యివ్వకపోతే ఇంటికొక కవళం అడుక్కుతిన్నా డట. బత్తాయివ్వకపోతే పన్నుండడం రాబట్టి గాని యాలా అడుక్కుతింటే ఎట్టేటుకు ఆరె తిన్నదా అని యారాగయ్య వాణినోటికొంది జోకాడట. "అహత పెట్టా రెట్టు అడుక్కుతినా నివ్వయూ" అన్న సామెతగా ఉందియిది. అసలు అడుక్కుతిన్న విషయం, తానుతిట్టిన విషయం తెలుసు రానివ్వడని నోటికి తాళం వేశాడట. కావున పాపము/గూడా రహస్యంగానే చదువు కోండి.

—ఒకడు.

కోటిరెడ్డి గారికి

తను మైదరాబాదు ఉపవ్యాపానికి మీరా క్కునే బాధ్యులు. రాయలసీమలో ఎ వ్వరూ ఆమోదించకు. ఉడతలేల పూర్ణో పెత్తనం అన్న ట్లు నీకెందుడయ్యా ఈ ఆశవనర ప్రసంగాలు?

—కె. రంగారెడ్డి.

ప్రజలకు ఏ పార్టీరెవ్యూమా ఇవ్వక పోర వర్త పాట్లు గూడ లేకుండా అంగ్రజాతని కాలి క్రింద తొక్కిపెడుతున్న ఒకసంస్థానంలో రా ధ్యుకి గల కార్మికు సాయకుడు అందులో M. L. A. మోక్షి అంగికార్మికు వైప్రెసి డంటుగా వున్న కోటిరెడ్డి గారిమాట మాట్లాడా కంట అగ్గర్యంగావుంది. ఇలా రాధ్యులేనే మా టలు ఇట్లైతే కట్టిపెడితే మంచిది.

—చంద్రమౌళి.

దర్శివార్తలు

పొరేకమారు చెవ్వ తోగట్టుంటే కైతులుబాగు చేసుకున్నారు. ఎట్టేటు కలకంటున్నది.

దిట్టాలు తయారుచేస్తే ఏం లాభం? అనుభవ ప్రకారం పట్టాలు తయారుచేస్తే గదా కైతులు బాగుపడేది?

వైప్రెసి డెంట్ గొడవ పోతమంది. "జమీన్దార్లు" ఇది సమయం గావంటిది.

—ఒక కైతు.

పొదిలె. దర్శి. ప్రముఖులకు

స్వర్గీయ ఇడమకంటి వెంకట్రామిరెడ్డిగారి ఆశయానుసారం డిసెంబరు 14 తాళ్లూరులోవారి సమాధి ఆలయగవద్ద సత్కర్యంగా రాచకేయ, మత, సాంఘిక అవినాభావ సంబంధధర్మ నిర్మాణసమా వేశం జరుగును. ఆందరూండి, తోడ్పడండి.

—నారాయణరావు.

తాళ్లూరు

ప్రతియింటా జ్వరాలతో పట్టపోతున్నాడు. పొల్లువారు క్వినా సప్లయ కేయించవలెను. ఈప్రాంతంలో ఆస్పత్రిలేదు. బోర్డువారు 3800 జనాభాగల ఈప్రాంతంలో ఒక ఆస్పత్రియినా పెట్ట వద్దా?

—చమిరెడ్డి.

కోవూరు తా||కా||సంఘం

గత 5 తేది సమావేశమై యుద్ధసూక్ష్మ చేస్తున్న ప్రభుత్వోద్యోగుల చర్యను ఖండిస్తూ మున్నగుతీర్మానాలు చేసిరి.

—నూకలపాటి కంకగయ్య.

పోతేగుంట

సంచాయితిబోర్డు కాకితాలు దూలాంమీద బూజుబట్టిపోతున్నవి. కొంచెమందింపి దుమ్ము దులిపించవయ్యా!

—యదార్థవాది.

గూడూరు

విద్యార్థిసంఘ సమావేశం 18 జరిగింది. జవ్వార్ లాల్ ఆరెప్పుకు అసమ్మతిని ప్రభుత్వవర్తకు నిర సనను తెల్పుచూ తీర్మానించిరి.

—చినమబ్బయ్య.

సైదాపురం వార్తలు.

వ్యాయామ సంఘంపేరుతో వసూలు కేసిన నూరు రూపాయలు ఏమైంది? స. ఇక గారూ?

—పొరుడు.

యాత్రాస్పెషల్

ముత్తుకూరువారు ఈప్రయత్నం చేస్తున్నం దుకు పంపాదలు. వీరికృషికి అందరూలోతాహా మివ్వండి.

—దుర్గిపిచ్చయ్య.

నర్తవాడ.

గత తే 4 తే పొరులు సమావేశమై గ్రామ పౌభాగ్య కృషికి గ్రామోద్ధరణ సంఘమును నెల కొల్పిరి. చునమందిరము, గ్రంథాలయము స్థాపిం చులపిసదిగా తీర్మానించిరి. ముఖ్య దినవార పత్రికలను తెప్పించుటకు ఆమోదించిరి. ఈ సంఘానికి శ్రీధరమధాయుడుగా రధ్యులుగా ఎన్నుకోబడిరి.

—వెంకటరమణయ్య.

జగ్గయ్య పేట.

తే 10 తి తాలూకా కార్మికుసంఘ కార్య వర్గ సమావేశం జరిగింది. జవ్వార్ లాల్ సైఫూలా రెడ్డిపట్ల నిరసనను, నిర్మాణ కార్యక్రమము నీకు తో సాగించవలెనని తీర్మానించబడినది.

—ఒకవిలేకరి.

★

జగ్గయ్య పేట, బెజవాడ, బస్సులు. ఈ బస్సులకు కాలడా బాప్ వసూలుచేస్తు న్నారు. యుద్ధానికిని తెలుస్తున్నది. నిజంగా ప్ర భుత్వం ఉత్తర్వుచ్చిందా?

—శర్మ.

★

కడపజిల్లా కరువు

అధికవర్షాలవల్ల పండినవరిపంట పాడగుచున్న ది. నిలువెత్తున ఎదిగినజొన్న నెలకొరిగింది. వేరు పెనగకు ధర పడిపోయింది. కొవేవస్తువులకు ధర పెరిగింది. పంటలు వాతనం, పున్న వాటి కి ధరలేదు. కావున కరువునచ్చే పరిస్థితులు కన్నడు చున్నవి. కావున శిస్తులముజరా ఇవ్వవలెను. కరువుపనులు ప్రారంభించవలెను. తే ని వో ఆకాంతి ప్రబలగలదు.

—ఆదివారాయారెడ్డి.

★

కల్యాణదుర్గం

4 తేది యస్. రామిరెడ్డిగారి ఆధ్వర్యక్రింద జరిగిన విద్యార్థిసభలో చేరిరెడ్డి కాలిరెడ్డిగారు విద్యార్థిఉద్యమాన్నిగూర్చి, వారు రాచకేయాల్లో పాల్గొనవలసిన అవసరాలగుర్చి, యెరిపామి గారు విద్యార్థుల కనీసపుకోర్కెలగుర్చి మాట్లా డిరి.

సభలో జవహరిలాలు, ఆచార్యగంగామన్ను ను నాయకుల నిర్బంధాన్ని నిరసిస్తున్నా. ప్రస్తుత విద్యావిధానం రద్దుకేసి స్వయంపోషక విద్యా విధానంప్రవేశ పెట్టమనిపి, కీదవిద్యార్థులకు భోజ నము, ఉచితవిద్య ప్రభుత్వమే యివ్వవలసినదనీ, తీర్మానముకేసిరి.

—బి. వి.

★

తెక్కలి

పంచాయితీబోర్డు టైఎల్ క్లకలో మల్లిపెద్ది రంగారావు కండ్ల సంఘము తీరపున ఆధ్వర్యగా నిలిచాడు. అందరూ వారికి సహాయపడండి.

—ఒక ఓటరు.

★

కృష్ణ రైతుఅఫీసు మార్పు

జిల్లా రైతుసంఘ కార్యాలయం పర్వతనేని కామయ్యగారి మేడమీదికి మార్చబడింది.

—కార్యదర్శి.

★

మైలవరం

ఈగ్రామంలో ఆనాక్ యువజనసంఘము గత ఏప్రిల్లో ప్రారంభింపబడింది. 1 వ తేదీ నుండి వయోజన పాఠశాల జరుగుచున్నది. పాఠకార్య దర్శి ఆవాంశరాలచే రాజీనామా ఇచ్చుటచే కితారామారావుగారి ఆధ్వర్యతన వింకోనంగ బడినది. పాఠ కార్యనిర్వహణ రాజీనామాకు సంతా పము తెల్పడమైనది. జమీందారి ఏజియాలో భగ పంతుడికంటే ముందు జమీందారుకే గదా స్పష్ట ష్టితల యాధికారాలు? దేమిదున్నాడు.

—ఒకవిలేకరి.

★

చీకోలు

మాఅగ్గకుడు రంగనాథాచార్యులు 18 తేది ఆకస్మికంగా మరణించాడు. ఆబా! చాలమంది వాడండి.

—పెంచెలవరసారెడ్డి.

నర్సూస్
విక్త్రా బోల్సు
కాఫీ

నర్సూస్
EXTRA BOLD
COFFEE
7 LBS. NETT.

రెండు ఉత్తమ పానీయములు

నర్సూస్
బి. ఓ. పి
టీ

నర్సూస్ మాన్య పాక్యరింగ్ కంపెనీ.,
నేలం.
దక్షిణ ఇండియా అంతటను క్రాంతి కంప్ర.
TC-N 1

“సవా సంజీవి”

శ్రీరామను కొరుకు, బట్టంటు, తెల్లశెగ, పచ్చశెగ, చీము కాదుట, మూతము చచ్చు నపుడు చురుకు, మంట, పోటు, మూత్రము పోటు పోటుగా పడుట, కండ్లు తిరుగుట, పొత్తికడుపు నరములు దిగియుంట్లు, లోపలి వైపుగాని, వైసగాని చిచ్చు పుండు పుట్టుట, యింకా అనేక విధ ములైన సవా సం బంధమును వ్యాధు లను హరించును. చర్మముమీద తెలుపు, దబ్బు, తామర మొదలగు అనేకవిధము చర్మవ్యాధులను గ్యూరంటిగా హరించును.

2) మాత్రలు సీసా 1.5 0.0
10 మాత్రలు 1.5 0.0.

యం. వి. శాస్త్రి అంధవో.,
ముప్పవరం, పెరిచేపిపాళ్ళు,
(వయో) ఒంగోలు.

చేసుకున్న వారికి చేసుకున్నంత-

ప్రజారాజ్య ప్రతిష్ఠాపనకోసం ఈ యుద్ధం జరుగుతున్నదని ఆంగ్ల, ఆమెరికన్ రాజకీయ శక్తుల ధోరణి.

నూతన ప్రాపంచిక వ్యవస్థను నిర్మాణం చేసేందుకు పునాదిగా నూతన యూరోపియన్ వ్యవస్థను ఏర్పాటు గావిస్తున్నామని నియంతల వాక్యాలు.

ఇందులో ఏదినిజం?

నిజానికి ప్రజలు ఆసేవారు సంపూర్ణ వ్యక్తిత్వంగలిగి, చైతన్యంగలిగి శాసనాధికారం గలిగి ఇంతవరకు ఏదోలోనూ పరిపాలించలేదు.

కొద్దిపాటినుఖంతో, కొన్నికొన్ని హక్కులతో కృత్రిమంగా పాలకులచేతుల్లో ప్రజలు కీలుబొమ్మలై నడుచుకున్నారు. ప్రజలపార్టీలు, పార్టీ రాజకీయశక్తులు ఇంతవరకు పూర్తిగా ప్రజలకు ప్రాతినిధ్యం వహించలేదు.

అందరూ ప్రజలే. లక్షాధికారి, భిక్షాధికారి, ఇద్దరూ ప్రజలే. రాజు, కార్మికుడు ఇద్దరూ ప్రజలే. రాజుకానస్తేసేం, లేక కార్మికులైనా రాజులు లక్షాధికార్లు అధికారానికి గులుకుబడికి లోటు రాకుండా పరిపాలిస్తేసేం ఆంధ్రావకటే.

ఇదివరకు, ఇప్పుడు

యూరపు ఖండంలోని ప్రజలు ఇంతవరకూ ఎవరో ఒకచిహ్నమైన సామ్రాజ్య శాసనం క్రిందనే వుంటున్నారు. కోమను సామ్రాజ్యం పోవుగారి కాథలికు సామ్రాజ్యంపోయి, వర్తక శిఖామణుల సామ్రాజ్యం వచ్చింది.

కోమను పోవు సామ్రాజ్యంలో యూరపు ఖండవాసులు పీడితులు. కాని ఈక్రొత్త సామ్రాజ్యంలో తాము పాలకులు అనే ఆహంభావం వారికి గలిగింది. యూరపుఖండం ఆంధ్రా శాసన కర్త. ఆసియా, ఆఫ్రికా ఖండాలు బానిసలు.

యూరపు కొట్లకై
ఆసియా ఆఫ్రికాలబలిదానం

యూరపుఖండపుపారిశ్రామికాధివృద్ధి, బ్రెస్టు క్యంకోసం, ఆసియా ఆఫ్రికాల దేశాలు బలియై పోయినవి.

యూరపు ఖండవాసులు ఆందులో భాగస్వాములైవుండి, సాఖ్యం అనుభవిస్తూ, తమ పోఖ్యానికి, తమ యజమానులైన వర్తకప్రముఖుల ధనరామలకు, ఎవరి చీమరక్తం చెమట కారణమై నాయో వారలోచించలేదు.

తమ హక్కులకోసం, సంస్థ లేర్పరచుకొని యూరోపు ఖండపు కష్టతీవులు పోరాడినారు. కొంతవరకు జయంపొందినారు.

కథ అడ్డం తిరిగింది

ఇంతలో రష్యావిప్లవం వచ్చింది. యూరపు కార్మికులలోకంలో సంఘటన ఆధిక్యమైంది. యూరపులోని కష్టతీవులంతా ఏకమై యూరపియన్ కార్మిక రాజ్యప్రతిష్ఠాపన శిస్తామనుకున్నారు.

*

ఇంతలోనే మళ్ళీ కథ అడ్డం తిరిగింది. తమ ఆకాశాధిపతిని కూలిపోయి, కార్మికుల ఆధోగతి బహిష్కరించి.

రచయిత:

చుండి జగన్నాథం

కారల్ మార్క్సు మహాశయుడు - క్రమ క్రమంగా పెట్టుబడి విధానంవల్ల ధనమంతా కొద్ది మందివ్యక్తుల చేతుల్లోనే కేంద్రీకృతమవుతుంది- అన్నాడు. అంతేగాదు. ఇప్పుడు దేశాలే దిగమింగుదై పోతున్నవి - దేశం అనేది యూరపులో లేదు. అక్షరాజ్యాల పలుకుబడి ప్రదేశమా, వారికి వ్యతిరేకమైన ప్రదేశమా లేక తాటస్త్య ప్రదేశమా అనేదే అమల్లోవుందే యూరపుఖండవిభజన. ఆపెట్టుబడి విధాన ఫలస్వరూపమే ఇదంతా కూడా. యూరపులో జరిగే నేటి భీభత్సనగ్నతాం డవం దానివల్ల ఏర్పడిందే. ఈ సంగతి విపులీకరించడమే ఈ వ్యాసం యొక్క ఉద్దేశ్యం.

కారణం? ఫాసిజం, నాజీశక్త్యం- దానికి కారణం- చరిత్ర గర్భంలో దాగి వున్న ఆసియా, ఆఫ్రికాలే—

ఆఖండాల్లో పలుకుబడి, రాజ్య భూభాగం కావాలనిగా హిట్లరు, మసోలిని, ఫ్రాంకోలు కోరెనా?

*

అందుకోసం మార్గదర్శకం- రెండవతరంగం. పారంభమైంది.

యూరపు ఖండపు ప్రజలు ఇందులో బలిగా పలిసి వచ్చింది.

కర్మఫల ప్రాప్తి

ఆసియా, ఆఫ్రికాలనీడెస్లో భాగం వంతుకున్నందుకు యూరపు ఖండవాసులే తీవ్రనమగ్న విస్తున్నారు.

ఈ సమస్య చరిత్రకర్తలమేలేగాని, యూరపు ఖండపు ప్రజలు హాయిగా బ్రతుకలేదు. సామ్రాజ్యంకోసం పెననులాట వున్నదేశాలం ఈజిప్ట్ తప్పదు.

తర్వాత?

అయితే ఆసియా, ఆఫ్రికాల నిలుపుబడి నాపివేస్తే యూరపుఖండంగిరిపట్టా? అనేశక్తు రావచ్చును.

ఒకదేశాన్ని కోపిడితీస్తే మరొకదేశప్రజలు బ్రతుకగలరు అనేఅభిప్రాయం తప్పు.

అన్ని దేశాలవాసులపై ఆలోచించుకుని, ఎవరికి ఏదిలేవో వాటిని సప్లయ చేసుకునేందుకు ఏర్పాటు చేసుకోవచ్చు.

మార్గం

అంటే యూరపుఖండంలోనిప్రజలు మేల్కొని పాత్రాజ్యశాసనాన్ని అంతరింపజేసి, శాసనకర్తత్వాన్ని తాము వహిస్తేతప్పు, వాటిల నూతన వ్యవస్థానిర్మాతాన్ని శీకోసం పాథ్యంకాదు.

అంటే యూరపులోని రాజ్య పరిపాలనా విధానంలో ఎంతో మార్పుగలుగవలె. ప్రముఖ వర్తకశిఖామణులు ఈమార్పు కలుగనిస్తారా?

వార్లకూ తెలిసివచ్చింది

వార్లకుకూడా తెలిసివచ్చిందివ్వదు. పెట్టుబడిఆసే దేశం జయమై, భూతమై యూరపు ఖండాన్ని పీడిస్తున్నది. సామ్రాజ్య శాసనంవల్ల పీడితులేగాక, వారికంటే అత్యధికంగా పాలకులే భయోత్పాతంలో బడచలసివచ్చింది.

యుద్ధానంతరం గెల్చిందిన ఇంగ్లండు, ఆమెరికాల పెట్టుబడిపాలకుల వైఖరిపై ప్రాపంచిక భవిష్యత్తు ఆధారపడివుంటుంది. నాజీలే గెలిస్తే ఇక చెప్పవక్కలేదుగదా లోకం ఏరీతిగా వుండబోతుంది?

యూరపుప్రజల కర్తవ్యం.

ఏది ఎట్టుయినా యూరపుఖండపు ప్రజలు సిద్ధమవువని లేచి, సామ్రాజ్యశాసనాన్ని అంతరింపజేయడంలో ఆసియా, ఆఫ్రికా వాసులకు సహాయకారులైతేగాని ఉత్తరోత్ర వారికి శ్రేయం లేదు.

ఆసియాఖండంలో ఇప్పుడు వైవాళికావ్యక్త ఇండియాసమస్య పెద్దదైవున్నది. ఈ సమస్యకురీ మార్గమేలే, సర్వవ్యతంక్రమంగా, నిండు వ్యవస్థయంతో వాటికిని శీకోసదానిక ఇండియా ప్రజలు పూనుకుంటారు.

యంగ్లండు ప్రజల్లో ఇండియాపట్ల ఇటీవల ఇదివరకటికన్నా ఎక్కువమనుభూతి ఏర్పడింది.

ఇండియావంటి దేశాలు స్వతంత్రం పొందడం యూరపుఖండవాసులకు శ్రేయకరం. యుద్ధమనే ఆహుతాన్నికీ గాఢమైన సామ్రాజ్య సమస్య అంతరించబోతుంది.

భవిష్యత్తు.

ఇతరదేశాలమీద ప్రతీకడం పోయినకర్తాక తమదేశాలనే అధికంగా పుకర్చిర్మాణం చేసుకొని, పోదరరాజ్యాలతో మైత్రితోమెలగి కాలంగడుపుటనే ఆలోచనవస్తుంది.

కనక ఇండియా వ్యతంత్రం పొందడంవల్ల, యూరపుఖండ శాంతికి సోపానమేర్పడుతుందనడంలో ఆరికయ్యాక ఏమీలేదు.

*

సామ్రాజ్య తత్వంపోతే, ప్రపంచ వున్నా ిర్మాణం ఏ వద్దతులమీద జరుగవలసి వుంటుంది - అనే విషయం వచ్చే వ్యాసంలో విపులీకరించబడుతుంది.

జపానులో అధికారం ఎవరిది?

ప్రతిదేశంలోనూ యూరపుఖండంలో ప్రధానమంత్రి తన అభిప్రాయాలను స్పష్టపఱచి, దానిపై ప్రధాని వదలిని పొందుతాడు. కాని యూరపును పారిశ్రామికంగా అనుకరించిన జపానులో అట్లాకాదు. తన అభిప్రాయాలను ముటుగు పలుకుకుంటేనే తప్ప ఎంతగొప్ప వ్యక్తియైనా ప్రధానమంత్రి కాలేదు. ఆ తర్వాతైనా అతి జాగ్రత్తగా మాట్లాడితేనేతప్ప అతని మెడమీద తల నిలవడంకష్టం.

జపాను ప్రధాని ఫ్రీన్స్ కనోయా ఉదారాభిప్రాయాలు గలవాడేనట. ఆతర్వాతయి వ్యక్త్యధం కలిగి, ప్రజాతంత్రపద్ధతి అంటే చాలా ప్రేమించేవాడేనట. యువకుడుగా వున్నప్పుడు ఆమెరికాకు వెళ్లి, ఆదేశంలో ప్రజాతంత్ర పోరసత్వాన్ని పొందుచానునీకూడా ఆకురక వడినాడట.

కాని జపాను రాజవంశం అతనికి నెలవీయలేదు. రాజకుటుంబానికి సన్నిహితబంధువై యుండి, జపాన్ రాజ్యపాలనకు అధిపతి కాగలిగే వాడు అట్లాదేశాలు తిరుగడానికి వల్లపడుతుందా?

*

ఇంతకుముందు వకసారి 1887-89 లో ప్రధానిగా వున్నపుడు వైవా-జపాను యుద్ధంవల్ల కనోయాకి చాలా కలతగలిగింది. జపానువారు చేసేది దుర్మార్గమని తన అభిప్రాయం. కాని అమాటచెప్పుదానికి ఎవరికీ, ఎంతగొప్పవారికీనా జపానులో సావాసంచాలదు.

*

ప్రధానిగాడు గదా, జపానులో చక్రవర్తిగనూడా అవలైన అధికారం లేదు.

వైస్రం, నావికాదళం- ఇవి రెండు జపానుదేశానికి నికమైన శాసనోర్థులు.

వైవా-జపాను యుద్ధం వైవాధిపతులపత్తిడివల్ల, పలుకుబడివల్ల సాగించుచుకున్నది.

నావికాదళానికి తర్వాతనిందింది. తమకుతీరవల్లడి గావడానికి, నావికా దళాధిపతులు అవకాశం కోసం కామక కూర్చున్నారు. ఇప్పుడు వచ్చిందా సమయమని వారి తలలెత్తు. కాబట్టి ఇంతో వైవా, దర్చిమార్పు దీవులమీదికి నూకు తామంటున్నారు.

జపానులో ఇప్పుడుండే మంత్రింగం వారి కీలుబొమ్మయినే చెప్పువచ్చు.

జపానుదేశాన్ని గురించి సంపూర్ణంగా తెలుసుకోవగోరువారు ఓకానానాయ్ గారు న్రాసిన పెంగ్విన్ గ్రంథాన్ని చదువవలె.

జపానులో తులో వచ్చేసందికితో ప్రారంభమై, జపానురాజకీయాలను విపులీకరించే వ్యాసాలు వస్తుంటవి.

బాల్కను రాజ్యాల చరిత్ర

యుద్ధమునకు సమీప ప్రాంతప్రాంతాలకు వ్యాపించే సూచనలు గలవి. ఈ సమయంలో, గ్రీసు పోరాటంలో టర్కీవైఖరి పైన అంతా ఆధారపడివుంటుంది. బల్గేరియా చర్యపైన టర్కీచర్య ఆధారపడుతుంది. యుగోస్లేవియా వైఖరికూడా ముఖ్యంగా గణనీయమైనది. హంగరీ, రుమేనియా, స్లోవేకియాలు అప్పుడే త్రైగాభ్యసంధిలో చేరినవి. తలిమ్మా దేశాలేమంటవి? వీటివరస్పరసంబంధాలెట్టివి? దిగువను అవన్నీ వివరింపబడియున్నవి.

గ్రీసు

గ్రీసుదేశం పూర్వం గొప్పపాపావ్య చైత్రంలో తులకూగింది. కాలచక్రం తిరిగిపోయి, టర్కీపాత్రాభ్యానికి పాపాకాంతమయిపోయింది. 18వ శతాబ్దం ప్రథమపాదంవరకూ టర్కీ రాజ్యభాగంగా సేవందింది.

గ్రీసు వ్యతంత్ర దేశమైతర్యాల బల్గేరియాతో పోట్లాటినది. అప్పటి ఆస్ట్రియా-హంగరీ పాపాభ్యసంధిలో గ్రీసుమీద, ఇప్పటి యుగోస్లేవియానుకొనిన అప్పటి సెర్బియామీద బల్గేరియా కత్తిగట్టింది. తాని చివరకు బుకారెస్టు సంధిప్రకారం, బల్గేరియా, వీటియూ సముద్రం లోని మంచి శత్రుపట్టణాన్ని గ్రీసుకు లోలోపల సేదవచ్చింది. అందువల్ల గ్రీసుఅంటే బల్గేరియాకు అప్పటినుండీ ఆగ్రహకారణం ఏర్పడింది.

అదిగాక గతమహాసంగ్రామానంతరం మిత్ర మండలివారు గ్రీసుస్వాధీనంలో మిలిటరీ కారణాలవల్ల మెసడోనియాను ఇంక కొంతవరకూ న్ని తీసుకవచ్చారు. అక్కడి సరిహద్దుప్రాంతములో 18 వేలమంది బల్గేరియన్లున్నారు. వాళ్లను గ్రీకులు ఆణచివేస్తున్నారని బల్గేరియా ఫిర్యాదు.

ఇదిగాక 18 వేలమంది అవతలి సరిహద్దుప్రాంతంలో అల్బేనియనున్నారు. వాళ్లను అన్యాయంగా గ్రీకులు ఆణచివేస్తున్నారని అల్బేనియా తరపున ఇటలీ ఫిర్యాదు.

యుగోస్లేవియా

ఇది గత యుద్ధానంతరం మిత్రమండలివారిచే సృష్టించబడినదేశం అనివరకటి పెర్షియా, మాంటెనీగ్రోలు ఒకటిగా కలుపబడినవి. దీనికి ఇటలీకి మధ్య ఆడియాటికు సముద్రం యున్నది. సేలమీదనూడ ఇటలీలో సరిహద్దుప్రాంతంవున్నది హంగరీ పానుపాట్లతో, ఇటలీడబ్బుతో బల్గేరియాను హంతకుడు యుగోస్లేవియా రాజైన ఆలెగ్జాండరునూ ప్రాన్సులో చంపినసంగతి యుగోస్లేవియా మరచిపోలేదు.

1934లో యుగోస్లేవియాయుమేనియా, టర్కీ, గ్రీసులు కలసివరస్పర సహకార సంధిని తేమకున్నారు. ఇందులో హంగరీ, బల్గేరియాలు కలవమన్నారు. మాకు అన్యాయంజరిగింది, వ్యాయంగా మాకురావలసిన దేశప్రాంతాలుపరులకు పోయినవి. కనక అని పచ్చేవరకుమోతాల్కాను సంధిలోకి మేం రాము- అన్నవి.

హంగరీ, బల్గేరియా, రుమేనియా

అప్పటినుంచీ బాల్కనురాజ్యాలలో పరస్పరం ఈర్ష్యలు ప్రారంభించినవి. ట్రాన్సిల్వేనియా ప్రాంతరి మాకురావలసిన హంగరీఅన్నది. దట్టి దొబ్రూద్జాప్రాంతం మాకు చెందవలసినదేనని బల్గేరియా అంటూవచ్చింది.

హంగరీని ఇటలీదేశం రెచ్చగొట్టింది. రుమేనియాను అంగ్లదేశం పబోట్టుతేసింది. ఇట్లావుండగా యుగోస్లేవియాలో క్రమంగా హిట్లరు ప్రాబల్యం సంపాదించుకొని హంగరీని ప్రోత్సహించాడు. అల్బేనియా ఇటలీకి స్వాధీనమైతర్యాల యుగోస్లేవియా ఇటలీమాటను జవదాట్టప్రయోజనంలేదని మాట్లాడక పూయకున్నది.

అదిగాక ఈరాజ్యాలలో ఇటలీ జర్మనీలు చాలావ్యాపారం వదులుతువచ్చారు. వ్యాపారంద్వారా గాఢమైన రాజకీయ సంబంధాలు ఏర్పడడానికి అవకాశంఏర్పడింది.

చివరికి, రుమేనియాను తనవంశేసి హంగరీని బల్గేరియాను సంశ్లేష్టపరచి, తర్యాల దిక్కులేని రుమేనియానుకూడా ఇటలీ, జర్మనీలు తమ పిడికిటిలోకి తెచ్చుకున్నవి.

తమలోతాము కలహించుకున్న కారణంవల్ల తాత్కాలిక రాజ్యశృష్టవల్ల బాల్కను రంగమంతా అశురాభ్యుతకు విచ్ఛలవిడిగా విహరించేందుకు అవకాశం ఏర్పడింది.

బల్గేరియా, యుగోస్లేవియాలు ఇప్పుడింకేం చేయబోతున్నవి?

సుబాసుబాబుగారి కేసు

వీరు అవ్వకనే లోయకు రాజాలనందున గడ్డకవట్టుకొంటే వీరిపై తేబడి యుండిన కేసు విచారణ వాయిదా దిసంబరు 8 లేదకి వేళారు.

ఆంధ్ర నవయుగవారము,

కాకినాడ కాలేజీవిద్యార్థులు దిసంబరు 17 నుండి 23 వాకా ఆంధ్రనవయుగవారాన్ని జరపదలచుకొన్నారు.

విద్యార్థులకు మిలిటరీ శిక్షణలేదు.

యునివర్సిటీ విద్యార్థులకు మిలిటరీశిక్షణ ఇవ్వలేనన్నవారి కొరకు తుపాకులు వగైరా ఆయుధాలు సప్లయచేయించవలె. ఇది ప్రభుత్వానికి అసమ్మతం. అని మిలిటరీ క్రైయినింగ్ సబ్ కమిటీవారు నిర్ణయించారు.

పోస్టులు కంప్లయింట్లు

అల్లూరు పోస్టు.

గాడిదలడిన్ని గ్రామానికి కొత్తగావచ్చిన పోస్టుజమాను సరిగ్గా రావడమేదని కంప్లయింట్లు చేస్తున్నారు.

మైపాడు పోస్టు.

సీకాయపాటికొండగ పచ్చ అవంశక్తివల్లమా రైకినంటే జమీన్దార్లకుపత్రిక పొగడకొద్దయ్య కండెగలో ఎవరిచేరికొచ్చిపోతున్నాడని కంప్లయింట్లు చేస్తున్నాడు.

పెదలలవలపాడు.

అక్టోబరు 8 వ తేదీన పక్క వెంటు పాస్టు మెక సెలవులో ఇచ్చివాడు. బదిలీగావచ్చినతను అక్టోబరు 7, 10, 14, 17, 21 తేదీల రీట్లలో నుంటువల్లకి రాదేనని కరణం శంకరయ్యగారు కంప్లయింట్లు చేస్తున్నారు.

మైలవరంపోస్టు.

మైలవరానికి 2 మైళ్లలోవుండే నండిగామకు పోయ్యే జమీన్దార్లకుపత్రిక సక్రమంగా చేర్చదంలేదని ఇతగ్లకు చదవడానిస్తున్నారని మాచందాచారు వ్రాస్తున్నాడు.

వైవిధ్యాలు పోస్ట్లో డిపార్టుమెంటువారు విచారించి సక్రమంగాచేరే ఏర్పాటు చేయించవలసిందిగా కోరుతున్నాము.

జమీన్దార్లకు మేనేజరు.

విషాలు - విరుగుళ్లు.

గంధకవిషానికి కేరీలో ఆవుపాలువేసివ్వడం విరుగుడు.

ఇంగువవిషానికి దానిమృతసంగో బాదము లేదు, నీళ్లు కల్పిఇవ్వడం విరుగుడు.

బొంతపాలకు పెరుగన్నమా, తంగేడు విరుగుడు.

గామగండికి నూనె విరుగుడు.

మానెకు మొగిలీచెండ్లసం విరుగుడు.

తాటిమంజులకు మామిడికాయ విరుగుడు.

తాటిపండ్లకు గంజీవిరుగుడు.

బామపండ్లకు సోపు విరుగుడు.

నిమ్మపండ్లకు ఖర్జూరం విరుగుడు.

అనుములకు గంధం విరుగుడు.

వేరుపెనెగలకు తెల్లం విరుగుడు.

తెగడకు తుమ్మచెక్క విరుగుడు.

మన్నానికి తిమ్మశిగ విరుగుడు.

వాయును చనుబాలు, కొరి మెర విరుగుడు.

కరక్కాయకు వెయ్యివిరుగుడు.

ఉలికకు లేని, అవాయివిరుగుడు.

గాడిదగడపకు పన్నీరు, పొడకము విరుగుడు.

వక్కలకు చింతిండు విరుగుడు.

ప క ప క లు

తండ్రి:- బిరే అబ్బాయ్! కైలుకు టయమయింది. నిద్రలేవరా!

కోడుకు:- పోవాన్నా, వాకుటుయిమైవాకలేస్తాను.

జీవర్:- అబ్బాయ్ నూరు తేగలను నల్లురుంటే ఒక్కొక్కరికే ముస్తుంది?

మూడంట:- పోర్ ఏర్పుకోలేనంత కడుపునొప్పి.

9వ:- (భార్యతో) మేమే పంటయిందా అని యెన్నిమారులడిగినా బదులు చెప్పవు?

భార్య:- మాఅమ్మ యింతకుముందే వచ్చియుండి యీ మంటంటే బదులు చెప్పవద్దన్నాది.

యస్. వెంకట శేషయ్య.

అన్నదమ్ముల సంవాదం

రణధీకు ప్రవాసం చాలంటాడు రాణా (ప్రేరాజు). కాదు... మరణదండనయే సరియైనది. అంటాడు భానుసీంహ (కుటుంబరావు).

—మీరాబాయ్

జనబందారిలలో

అవి - ఇవి

మాడుగుల

కొండజాతుల సభ

నవంబరు 12 తేదీన ఉదయం 10 గంటలకు శ్రీ రె. సుందేశ్వరశర్మగారి ఆధ్వర్యమున మాడుగుల కొండజాతుల మహాసభ దిగ్విజయంగా జరిగినది. ఈ క్రింది తీర్మానములు ఏకగ్రీవముగా ఆమోదించబడినవి.

కొండజాతుల తేమమునకై యోగ్యతను సంఘము ఏర్పాటుచేయడమైనది. ఆంధ్రరాష్ట్ర జమీన్దార్లకు సంఘమువారి మాచనలప్రకారం వీరు నడుచుకొంటూ పనిచేయుచుందురు. (2) ఎట్టేటువారి యుద్ధభండుకోసమని ఎకరాకు అగ్గ రూపాయ, సర్కారు యుద్ధభండుకోసమని యెకరాకు రూపాయ పనులుచేస్తూ ముఠాదార్లు ఈసామ్యము సర్కారుకు పంపడంలేదని తెలుస్తున్నది కనుక ఇందువిషయమై సర్కారువారు వెంటనే విచారణచేయవలెను. (3) జవాబులెఖలుజేసినందుకు ఫీసుకంద ఇంటింటా ముఠాదార్లు 2 ఆణాలు పనులుచేయడం ఆన్యాయము. తిరిగి చెల్లుచేయమని రాజలాంఛనములిమ్మని కొండ వారిని ముఠాదార్లు బలవంతముచేయడం ఆక్రమము.

సభ సాయంకాలం 6 గంటలకు ముగిసినది. కొండవారి ఇబ్బందులన్నిటిని చూడవరకు మేజిస్ట్రేటువారు సానుభూతితో అలకించి సర్కారుకు రిపోర్టు పంపుతామన్నారు. 13 వ తేదీన శ్రీ కర్మగారు ఎలమంచిలిలో సభకలెక్టరుగారిని కలుసుకొని ఒంటెలమామిళ్లవద్ద కొండప్రజల ముఠాదార్లయొక్క బాయింటుసభను జరిపించి ముఠాదార్లను హెచ్చరించవలసినదని విన్నవించినారు.

మునగాల ఎట్టేటులో మళ్ళీ పేచీలు

ఈఎట్టేటులో తిరిగి దొడ్డెలు ప్రజలుచున్నవి ఇనాములన్నిటికీ ఆజువాజు భూముల ప్రకారం కిస్తునిర్ణయించి పట్టాలిచ్చేట్లు రాజమరత్తుల్లో వుండగా మాదిగవారి ఇనాములుమాత్రం దానిలో చేరవని వారిమీద దావాలుజేసి ఎక్స్ పాట్రి డిక్రీలు పొందివున్నారు. కాని, మాదిగలని ప్రత్యేకంగా పరిశుల్లో లేకపోయినా "చాకలి మంగలి కుమ్మరి పోకోహిర్యం మున్నగు నాకరి ఇనాములు" అనేపరిశుల్లో వున్నప్పుడు మాదిగఇవాం చేరవని చెప్పడం హాస్యాస్పదం ఇప్పుడు దావాలైన ఖర్చులతో సహాఇస్తే పట్టా కిస్తానంటాడు. అసలుదావా చేయడమెందుకు? ఖర్చులు వెలసిన వెయ్యడమెందుకు? చివరకు సగం ఖర్చులివ్వడానికీగూడ నాకరి ఇనాందార్లు ఒప్పుకున్నప్పటికీ జమీందారు తిరస్కరించి కూర్చున్నాడు. ఈ మధ్య డిక్రీపొందిన ఇనాముల్లోకి జమీందారు మనుష్యులు తప్పు మరవర్తుల పోగూడవని ఎక్స్ పాట్రిగా 144 వ సెక్షన్ తెచ్చుకున్నారు. ఈ భూముల్లో ఇనాందార్లు వారివద్ద కాలుకు తీసుకున్నవారు, పైర్లు వేసుకొని పండించుకున్న తర్వాత వాండ్లను ప్రవేశించ గూడరనడం ఎంత న్యాయమో చూడండి.

కామవరంలో 5 గురు శ్రీలను ఆరెస్తుచేసి శేనుపెట్టి 25 మైళ్లు వాయిదాలకు త్రిప్పి త్రిప్పి చివరన శేనుతోనేసారు. ఇలాంటిది ఇంకావస్తోందని నున్నట్లున్నారు.

రాజాగారి అపీలు

తోసివేశారు

హైకోర్టులో ఆర్డరును 25 వ తారీఖున వాగిజేసి వెంకయ్యగారిమీద వెంకటగిరి రాజాగారి అపీలు తోసివేసినారు.

వింజమూరు

ఈ ఎట్టేటులో ఆనాదిగా కొండనుంచి కట్టె కంప వగైరాలు తెచ్చుకోడానికి రైతులకు ఎట్టేటువారి ప్రత్యేక అనుమతి ఏమీలేకుండానే వుండింది. కాని ఈమధ్య హైదరాబాద్ జి. మ హేగిరిగారు ఈగామీదులను కొన్నతరువాత రైతులకు కట్టె, కంప, మట్టి వగైరాలన్నిటికీ పన్ను చెల్లించి ఎట్టేటువారి ప్రత్యేక ఉత్తర్వు మిగతా తేచ్చుకోవలసినట్లు ఏర్పడింది. దానిమీద రైతులకు ఎట్టేటుకు తగాదావచ్చి నవంబరు 20 వ తేదీన గణపం వెంకట్రెడ్డి, ఎల్లాల కొండారెడ్డి మొదలగు 18 మందిని ఎట్టేటువారు ఆరెస్తుచేయించారు. నవంబరు 22 నుండి రెండు మాసములదాకా 144 వ సెక్షన్ అనుబంధం పెట్టబడింది.

కురుపాంలో

విశాఖపట్నం జిల్లాలో చేరిన కురుపాం ఎట్టేటు సేటికి 14 సంవత్సరములు కోర్టుఆఫ్ వార్డ్స్ లోనుండి ఆగస్టు 22 వ తేదీన మళ్ళీ శ్రీ రాజా వారికి వచ్చినది. కోర్టు ఆఫ్ వార్డుస్ లో పొందిన డిక్రీలకు చాలినంత తక్కువ మొత్తమును పుచ్చుకొని ప్రజలను బాధించకుండా రాజావారు వ్యవహరిస్తున్నారు. ఇటీవల 2 వేలు 12 వందలు రూపాయలు మొత్తముగల డిక్రీలను సగభాగానికి, మాడోభాగానికి పరిష్కారం చేసుకొన్నారు. అందువల్ల రాజావారిపేదల ప్రజలు నుముఖులై సంతోషిస్తున్నారన్నారు. —జి. వి.

కొత్త దిట్టాలు

వెంకటగిరిఎట్టేటు అన్ని తాలూకాలలోను, కొత్త దిట్టములు, పట్టాలురాయదానికి కొత్త నాకర్లను నియమించి తాకిల్దార్లు పోటాపోటీలుగా పని చేయిస్తున్నారు. మూలవిరాట్ ముష్టికి పోతూవుంటే ఉత్సవిగ్రహాలకు పూజగొనపన్నట్లు వీరితీతాలగతి ఏమిటో ఇకమీదగాని తెలియదు. —ఒకవిశేఖరి.

మందసా

పాతదివానుగారుపోయి కొత్తవారు లక్ష్మీ నారాయణ పట్నాయక్ గారువచ్చారు. వచ్చిన వారంకోజాల్లోనే రైతులను పిలిపించి వెంటనే కర్రలు కట్టమన్నారు. రిమాండ్ ఇప్పించమని రైతులు కోరినారు. దివాణాగారు నిర్ణయంగా రైతులను దివాణంలోనుంచి పంపించేశారు. —ఒకరైతు.

రిపేరయిన చెర్వులు

పెళ్ళూరు, పల్లూరుచెర్వులు ఈసంవత్సరం మర మృత్తు ఆయినవని అనిపించారు. అందుకనే కాటోలు ఇంతవరకు వాటిలో నీళ్లులేవు. 50 రూపాయల తరాలు ఏమిన్యాయం! —ఒకరైతు.

ప్రేషిపోవి మనోదుఃఖమును కల్గించుకొనడం చాలప్రమాదకరం. దానివల్ల కొన్నివ్యాధులు, అశీర్వదోగము, నుండెముంట ఇంకా ఇత్యాది ఇతరవ్యాధులు కలుగును"

అని ఆమెంకా కాస్త్రుజ్ఞులంటున్నారు. 30 సంవత్సరముల ముదుసలి, ఒకవాడు పాతాక్షుగా తన కూలీవాడోకడు నుండెబగిలి చావడం చూచి, నిర్ధారితపోయి, మిక్కిలిగా కలవరిపోయాడట. ఆ మనోవేషనెపం గా అతనికి నుండె మంటవ్యాధి సంప్రాప్తించింది.

సంపారంగుట్టు, వ్యాధిగట్టు అనే పామెతను పోక్తోలి తనవ్యాధిని భార్యకుపైతము తెలియ పరచకుండాఅతడు కప్పపుచ్చుచుండెనట. వ్యాధి ముప్పేళ్లు వైదండున అన్నతే అతనికి ఆవ్యాధిమంపింది. డాక్టరు పరీక్షించగా అతని గర్భాశయము పూర్తిగా చెడిపోయియుండినట్లు.

పాపము ఈ పిషయాన్ని చూచి నిర్ధారిత పోకండే!

బ్రిగుసుకున్నది కలియుగం. ప్రతినెలవత్సరం క్రూరత్వం ప్రబలడమేగాని తిగ్గడంలేదు. ప్రతిదినము వ్యతికాముఖంగా నేటి ప్రపంచ మహాసంగ్రామములోనైతే నేమి, భూకంపం ఇత్యాది ఆకస్మికవాంతరాలవల్లనైతే నేమి, వాత్యలు మొదలైన హిర్యకత్యాలవల్లనైతే నేమి ఎన్నియో వేలప్రాణుల దండపాడినందుకొంచినట్లు కండ్లార చూడడంలేదా?

ఇంతెందుకంటే. 1938 సంవత్సరంలో సింధు రాష్ట్రంలో వాత్యలు 168, అదేసంఖ్య 1939 లో 414 కు పెరిగింది. సంవత్సరాలు గడచేకొద్దీ ప్రపంచంలో క్రూరత్వంయొక్క నగ్నశాండవం ఎలా అభివృద్ధి అగుచున్నదీ ఈ విషయంవలన విస్పష్టమవుతుంది.

క్షౌరీచారంగుగల్గిన నాలుక ఒకఆమ్మాయికి వుండడం చూచానని ఆల్మోరాజిల్లాలోని ఒక డిస్పెన్సరీ మెడికల్ ఆఫీసరంటాడు.

ఒకానొకసమయంలో ఆఆమ్మాయి క్షౌరీయ వ్యాధిలో వాగపడుతూ చికిత్సకు ఈ డాక్టరు వద్దకు వచ్చిందట. ఆయన ఆమ్మాయి నాలుకను పరీక్షించుటకై తెరువమన్నాడు. నాలుకంతా ఉదానర్థముగా నుండడంచూచి డాక్టరు భయపడి "ఆమ్మాయి కాపీయింగ్ పెన్సిల్స్ ఏమైనా నోటిలో పెట్టుకున్నావా?" అని అడిగాడు. "లేదండీ" అందిఆమ్మాయి.

ఆఫిల్ల తల్లిదండ్రులను ఆపల విచారించగా పుట్టుకనుండి ఆఫిల్లకు నాలుక ఉదారంగుగనే వున్నదనిచెప్పారు. ఆఆమ్మాయికి మగంధ ద్రవ్యములుతింటేమాత్రం నాలుక కొంచెమునొప్పిగా నుంటుండటం. ఈడాక్టరు తన 7 సంవత్సరాల వైద్యవృత్తిలో ఇలాంటిస్పెష్టిచిత్రాన్ని సందర్శించడం ఇదే ప్రప్రథమమంటాడు.

మొట్టమొదటి విమానప్రయాణం 1903 డిసెంబరు 15 తేదీ. ఇది కెటిహాక్ వద్ద జరిగింది. దీన్నిచేసినవాడు ఆర్విల్లైట్. ఈమొట్టమొదట ప్రయాణం జరిగింది 12 సెకండ్లపాటుమాత్రమే. అనాడే ఆర్విల్లైట్, అతనిబోయరుడు చికోబర్లెట్ మర 3 సార్లు విమానంలో ఎగిరారు. ఆనాటి చివర ప్రయాణం 59 సెకండ్లు జరిగింది. దానిలో గంటకు 30 మైళ్ల వేగంతో వస్తూన్న ఎదురుగాలిలో 880 అడుగులు ప్రయాణించేశారు.

ఆనాడు చాలవలిగావుంది. విమాన ప్రయాణాన్ని చూడడానికి చాలాకొద్దిమంది మాత్రమే వచ్చారు.

క్షయ వ్యాధిని నివారించడంలో తెల్లరాయి చాల ఆమోఘంగా పనిచేస్తుందని వైద్యశాస్త్ర ప్రణీయింటారు. తెల్లరాయి చాలా మంచి వస్తువు. ప్రతిదినము కొరవేపాడు, తెల్లరాయిలు కలిపిచేసిన పొడివి ఆహారములో తీరికొనిన అశీర్వ వ్యాధిని పోగొట్టుటలో సాయపడును.

జగమెరిగిన బ్రాహ్మణులను పండ్లమెండుకన్నట్లు "ఉల్లిజేసినమేలు కల్లిఅయినా చేయదు" అనే గోకోర్తిరమైన పామెత ఎవ్వరెరుగు?

ప్రేషియులు పక్షిగూళ్లను తింటారట. ఈ గూళ్లు మామూలుగా పుడకలతో కట్టినవికావు. చెవాలోగల పక్షులు తిగులూ వుంటే తమ ఉమ్మిలో స్పాంజవంటి పదార్థాన్ని తయారు చేసి దానితో గూళ్లను కట్టుకొంటాయి. గుహల గోడలమీద, కొండచరియలమీద, ఈ పక్షులు సాధారణంగా తమ గూళ్లను కట్టుకొంటాయి. పైనుండి త్రాళ్ళమీదుగా క్రిందికిదిగి ఈగూళ్లను తీసుకపోతూవుంటారు. పిళ్లలోకిదిగి కొంతనీపు నావపెట్టినమీదట ఇవి మెత్తగా అయిపోతాయి అప్పుడు వీటిని కూరపండుకొని తింటారట. పండ్ల త్వరానికి 3 సార్లు ఈపేట జరుగుతుందట.

ఎందుకీ పోరాటం

యుద్ధంవల్ల, బ్రిటిషు ప్రభుత్వంవల్ల భారత దేశంయొక్క నిశ్చితార్థి ప్రాయాన్ని స్పష్టంగా తెల్పుదానికి కాంగ్రెసుసంస్థ సత్యాగ్రహానికి పూనుకున్నదని రాజాజీ ప్రకటిస్తున్నాడు.

బ్రిటనుకు ఆమెరికా నావలు.

6 క్రూయిజర్లు, 100 డిస్ట్రాయర్లు, 3 యడ్ల నాకలు, ఆమెరికానుండి కొవరై, లేదా ఆర్కిక్ క్షనా పుచ్చుకోవలసినది, బ్రిటిషు ప్రభుత్వం సంకల్పించినది.

నమ్మక మైన నగల వర్తకులు

గుండాల పేరారెడ్డి

చిన్న బజారు - నెల్లూరు. నమ్మకమగు బంగారు, వెండి నగల వర్తకులు. మీకు కావలసిన నగలు నీధముగా తయారు చేయబడియున్నవి. లేనివి అర్జరుయిస్తే వెంటనేచేసి యివ్వబడును

జె. రామయ్యగారి బిడ్డల లివర్ అండ్ స్ట్రీన్ వ్యాధి నివారిణి. అద్భుత ఫలితము. గ్యారంటీ యివ్వబడును. నెలమందు రు 4-0-0 లు మాత్రమే క్రయవిద్యాక తీన్నులగడ్డ రామయ్య డి సెన్స్ క్రొంగంరాజావారిపేర్, నెల్లూరు.

జమీన్దార్లు

29-11-1940

ఇండియా సమస్య.

చివరకు సత్యాగ్రహం రావలసివచ్చింది. గత్యంతరం లేక ఆత్మగౌరవాన్ని నిలువ జెట్టు కోవడానికి భారతజాతికి కన్పించినదీ సాధనమొక్కటే.

కానవధిక్కారంజేస్తే శిక్షించరా అన్నట్లు అమెరికాను పలుకుతున్నారు. వైస్రాయిగారి కార్యవర్గంలో స్థానాలు తీసుకోమంటే, ససేమిరా అని కాంగ్రెసు వూరుకుంటే అది మాత్రమే అని వారి వాదన.

కాంగ్రెసు సరే మొండిది అన్నారు. ముస్లింలీగుకైనా సంతృప్తి కరంగా ఎదుకు వైస్రాయిగారు జేయలేక పోయినారు? జన్నాగార్లు అధికారాన్ని వదలే అమేషు బ్రిటిషు ప్రభుత్వానికి లేనందువల్లనే గదా ఈ సత్తిపం భన సంభవించింది? ఇండియాలో ఏపార్టీకి కూడా సంతృప్తి కరంగాలేని వైస్రాయి కార్యవర్గ స్థానాలను కాంగ్రెసు అంగీకరించక పోవడంనేరమా? కార్యవర్గాన్ని కొత్త సభ్యులతో నింపలేక. ఆ ప్రయత్నాన్ని వైస్రాయి విరమించు కోవడమే కాంగ్రెసుకోర్కెయొక్క న్యాయాన్ని సమంజ సత్వాన్ని చెప్పకనే చెప్పచున్నది.

పెద్దమునుష్యులైన కాంగ్రెసేతరులే అధికారంలోని పదవులను తృణీకరిస్తుంటే, అవి కాంగ్రెసు వారికెంతకు? అంతకన్నా జైలే వేయిరేట్లుమేలు. కనకనే అక్కడికే వెళుతున్నారా కాంగ్రెసు నాయకులంతా.

కనక శిక్షలువేస్తే వాళ్లుకుబెదురా లేక జనానిభయమా? ఆరోజులుపోయినవి. జల్షానాలువేసి ఈరాజకీయ బందీల ప్రయాణపు ఖర్చులు, తిండిఖర్చు, సమస్తం పిల్లవద్దనుంచే రాబట్టవలెనని ప్రభుత్వసంకల్పమా?

ఇది తగనివని. దీనివల్ల అసంతృప్తి హెచ్చి, ప్రజలకు ప్రభుత్వానికి మధ్య మరింత అంతరం ఏర్పడదానికే ఇది కారణభూతమాతుంది.

జేతంతరపున నిజమైన ప్రాతినిధ్యం వహించేది కాంగ్రెసేనని ఈపాటికి ప్రభుత్వం గుర్తించియుండవలె.

కనక శుభస్యశ్రుతి అని కాంగ్రెసుతో పమాథానపడితే ఇచ్చటి కిట్టనమయములో బ్రిటనుకు శుభస్కరం.

కీ॥ శే॥ మన్నారు క్రిష్ణయ్య.

వెల్లూరుజిల్లా కాంగ్రెసు సేవకులలో ప్రముఖుడని పేరుగన్న మిదుతూరు మన్నారు క్రిష్ణయ్య గారు మద్రాసులో నవంబరు 27వ రొత్తి 11.40 లకు మరణించిరి. వీరు క్షయవ్యాధితో బాధపడుతూ, వుండినారు. వాళ్లువాళ్లు సత్యాగ్రహ వృద్ధి మంలో జైలుకు వెళ్లివారు. కడపాకి జైలు అనుభవగోళి కోగపడితులెవారు. బయటికివచ్చి యధాప్రకారం కాంగ్రెసు కార్యక్రమంలో నిమగ్నుడైనాడు. కోగంకమంగా ఈయనను క్రుంగ దీసివేసింది. వీరి ఆస్తుగారు మరణశిక్ష అంగ్ర పుత్రికాలో సవ ఎడిటరుగా వుంటున్నారు.

అభిప్రాయాలు.

అప్రకాశంపకం.

కాశీవిశ్వవిద్యాలయాచార్యుడుకాశీరత్నం కొండయ్యగారుగంధకర్త. పుస్తకమంటే ఇదీపుస్తకం. మొదటిపేజీవదవడం ప్రారంభిస్తే, ఆఖరు పేజీ చదివి ముగించినదాకా తప్పిపుస్తకం. 'తెల్లవారు ఆఫీకాఖండాన్ని ఏ విధంగా దోచుకుతున్నది కండ్లకు కట్టినట్లు చిత్రించబడినది. పుస్తకం వదులుతుంటే, ఇండియాలోని మిర్కాసీములు, మిర్కాఫర్లు, ఎన్నోదాడులు జ్ఞప్తికి వస్తుంటారు.

★

నాట్యకళ.

నటశేఖర రాఘవ, శివశంకరకాస్త్రీ గిడుగు సీతావతి మున్నగువారల సలహాసంపత్తితో, శ్రీ కొత్తపల్లితల్లియ్యగారి సంపాదకత్వాన చెన్నపట్నంనుంచి వెల్వడే సచిత్ర ద్వైమాస పత్రికయగు 'నాట్యకళ'ను సంతోషపూర్వకంగా ఆందుకున్నాము. కళాసాధనయందు రసోద్ధీపననుగురించి దాట్లరు కజిమ్మగారి వ్యాసము, ఆవధానిగారి తెనుగుపాటకము, పునస్సృష్టి మున్నగు పునీయమైన రచనలు గల్గి, సంచిత యింపుగలుపుచున్నది. సినిమానువచ్చి, పాటకములను మనం మరచిపోయిన ఈదినములలో ఆదర్శనాట్యకళను పునరుద్ధరించి అంగ్రపాటక రంగపు ఆభివృద్ధికి తోడ్పడే నాట్యకళ పంటి పత్రికలు ఎంతో ఆవసరం. చిరంజీవియై 'నాట్యకళ'పట్టిలుగాక.

★

యువజనోద్యమము.

యువకులను రాజకీయ కార్యరంగంలోకి ప్రోత్సహించేందుకు వృద్ధిశీలపబడి, వివిధ దేశాలలోని యువజనోద్యమచరిత్రలు క్లుప్తంగా విశదీకరింపబడిన చిన్ని పుస్తకమిది. గంధకర్త కె. వి. రామకృష్ణ, ఆద్యశిల్లు, ఆనంతపురం. తొలిపుటకు ఆచార్య రంగగారు వ్రాసిన యున్నారు.

★

గాంధీ.

"కాంతి సత్య, ప్రేమమయ విశ్వమానవ సోదర గృహప్రచారము" కొలకత్తె బెజవాడనుండి శ్రీ కె. కె. వీరధర్మయ్యగారిసంపాదకత్వాన వెల్వడే సచిత్రమాసపత్రిక. ప్రజలనాకర్షించేముఖ్యమైన సంగతులను ప్రమతిస్తే పత్రిక బాగా వుంటుందని మానవజాతి గెటకుడ సంస్కారం పొందవలసివున్నది.

సవరింప-

4వ పేజీలో "కోవూరు తా॥కా॥ సంఘం" క్రింద "యధావసరము" అనే దానినిమొందు "నిర్బంధ" అని చేర్చవలెను.

నెల్లూరు ముచ్చట్లు:

విమర్శకుడు.

జిల్లాబోర్డు.

జిల్లాబోర్డు మాటింగు దివసంబరు 8 తేది జరుగుతుంది. బడ్జెటులో కొద్దిమార్పు వచ్చింది గవక తీతాలకట్ తీసివేయటానికి ప్రెసిడెంటు ఆలోచిస్తున్నాడని కిం వదంతి.

ప్రెసిడెంటు కోదండరామిరెడ్డిగారు 9 తేది తోటపల్లి నూడూరులో సత్యాగ్రహం చేస్తారనీ, వైస్ ప్రెసిడెంటుగాకే కొంతకాలం ప్రెసిడెంటు చార్జీని నిర్వహిస్తారనీ తెలుస్తుంది.

జిల్లాకాంగ్రెసు కమిటీవారు వీరికొక సలహా సంఘాన్ని నియమిస్తే బాగుంటుందని మామాచన

★

జిల్లాబోర్డువారు కొత్తగా తేసిన వృత్తి పన్ను పల్లెల్లో మహాకలకం గాఉంది. ఆకాపాపులారితో తెస్తుంది నిజంగా!

★

బుచ్చి ప్రెసిడెంటు.

పంచాయతీబోర్డు ప్రెసిడెంటు బో రెడు తే వృత్తుల తేకాడుగాన ఎందుకు తొలగించ కూడదో సంతాయిషి. యివ్వమని ప్రభుత్వం బోడెయ్యకు నోటీసుయిచ్చింది రెండునెల్లవాడు ఇవ్వడో? ఆసలుబోర్డునే ఎందుకు రద్దుచేయ నూడదు? అని తిరుగా నోటీసువచ్చిందట.

బోను! ఎందుకు రద్దుజేయకూడదు? తిరుగా చీకటికాలం వచ్చిందిగా! ఆసలు బోర్డుప్రెసిడెంటు ఎప్పుడురాలేదో? ఆపాటినుంచే బోర్డును రద్దుజేయిస్తాము చూడు! అనే బెదిరింపులు విని బడుతున్నవే! ప్రెసిడెంటు చేతగానివాడై అవక తవకలుజేస్తే అతన్నితీసి దూరంగా పారెయ్యాలె గాని బోర్డును రద్దుజేస్తారా? ఆపన్ను!!

ఇంతవరకు ముక్కు మూసుకొని కూర్చున్న స్వతంత్రపత్రికనూడా ఈనాడు ఏ సంబంధంలేని కాంగ్రెసువాళ్లను కలవబోతున్నది. మోకరి ధ్వనితో. ఇంతలా చీకటికాలపు మహాత్మాలు!

★

జ్వరాలు.

జిల్లాఆంధ్రజ్వరాలమారి వివరీతంగా అల్లు కుంటున్నది. దక్షిణం 33 వ మైలురాయి మొదలు నూడూరుదాకా తూర్పుభాగమంతా ఎక్కడా సంధులేకుండా మూలుకున్నాయి. ఈ జ్వరాలతో ఏర్పడ్డ స్త్రీపా (జ్వరబిళ్లలు) వృద్ధులు చెప్పకత్యం గాదు. మరణాల సంఖ్యనూడా వివరీతంగాఉంది. ఒక్కయల్లసీరి గ్రామంలోనే 70 మంది చచ్చారని ఇంద్రగంటి : బెక్కడెచ్చాడు. ఇదంతా మరేయ ప్రాంతమంటారా? కంకటగిరి దర్శితాలూకాల్లోనూడా ఒక్క ఇల్లయివారప్పి పోకుండా ముంచుకొని ఉన్నవి. క్వయినా (క్విన్) అయినా పంచిపెట్టే దిక్కులేదు. పాల్తు ఆఫీసరు ఏం జేస్తున్నాడో తెలియదు. సలహాలు, మందలా విధిగా పంచిపెట్టాలె. జిల్లాబోర్డు ప్రత్యేక సిబ్బందిని ఏర్పరచి పరు గతించాలె.

★

ఇందుకూరు పేట సబ్ ఇన్ స్పెక్టరు-

ఈమాసవగైరా తేమలసందర్భంలో ఉన్న ప్రామేయనరీ రెడ్డిగార్ని యింటికిపొమ్మన్నారట.

★

మీరాబాయి.

డిసంబరు 15 తేది "మీరాబాయి" ప్రవర్తనా మని సైకోఆర్టు పాస్తేవారంటున్నారు. ఆంగ్ల భాషాభిమాని సమాజం అస్తమించిన తర్వాత యీ లాటి కమ్మటిపాటకం చూడలేదంటే నవ్వుండి.

★

కొద్దవలూరు సత్రం.

"చీములబెట్టినపుట్టు పాములకరచైనయట్లు" అన్న మాచిరిగా మాగంటి మీసమ్మగారు స్టేషన్ వద్ద సత్రంగడితే చానిలో డి. పి. డబ్ల్యు పీసర్ నియ్యరుగారు కాపురంజేరి లేవంటూ కూర్చున్నాడు.

పార్! తామలేస్తారా లేవరా? లేవకపోతే ఈవ్యవహారం వైదాకా పోతుందిమహా! ఇబ్బంది నాలుగుదివాలంటే అదివేరు. అనలే కాపురం రెడీతే యిక ప్రయాణీకులగ?

★

రిక్షాలగోల.

రిక్షాలవోనరు యంద్రాజు గోపాలకృష్ణయ్య యింటిమీదకు తే 27 ది సాయంత్రం రాడిజం ధాడిందిన వార్త. ఇది జిల్లాపల్ - రిక్షాల సంవాదాధ్యాయంలోది. దీన్ని పోలీసు ఉదా సీవం వహించగూడదు.

★

ల్యాండు మార్టిగేజ్ బ్యాంకి.

"తాతజేస్తే బొంతపాపాలు అయిందన్నట్లు" వంగల్లు కోదండరామిరెడ్డిగారు జైలుకు పోరా రంటుండగానే ఈ బ్యాంకి ప్రెసిడెంటు పదవికి నూడా ఆప్తుడే క్యావ్యాసింగు జైలుదేరిందంట. అది విశ్వసాధరావు సాహివగారి దృష్టినను కుంటా?

ఆసలు ఆయన రాజీనామా పెట్టిన తర్వాత గదా! చూద్దామలే!

ఖూనీ-

వెల్లూరు రంగనాయకులకుటలో చిల్ల గ దుఖాణందారు వెలంపల్లి కన్నయ్యకెట్టిని 26 తేది రొత్తి ఫుమారు 0.30 గంటలవృదు సరిను గా వియ్యమున్నవనీ తోడుకొచ్చి రంగనాయ కులకుట నుండి రైల్వేస్టేషనుకు పాయ్యేదారిలో మూలకునికి వదమరగా కత్తితోపాడించి చంపి నారు ఎవరో?

ఈ సందర్భంలో కన్నయ్యను పిల్చుకుపోయి నది సలూము అనే మహమ్మదీయుడనీ, ఆతడు పరాక్రయవాడనీ తెలుస్తున్నది. ఇదివరకు ఇతర రీడి ప్రేడుమార్కులను అనుకరించి వ్యా పారం జేసినందుకు కన్నయ్య కి నెలలు కష్ట పొందివున్నాడు. పరాక్రయంను సలూముగూడ రీడివ్యాపారానికి సంబంధించిన వాడే వని తెలుస్తున్నది.

సంపాదకీయాలులేని పత్రిక.

ధరావత్తు కట్టవలసిందని యు. పి. గవర్న మెంటు "సేమలు పొరాలు కుత్రికు వృత్తయ్య చేసినందుకు ఆచర్యకు నిరసన తూచేకంగా సా పాద కీయాలు మానివేయబడినది.

సీ. రాజగోపాలాచారిగారు విశంభకు 2వ
బేదవ సత్యాగ్రహం చేయుచున్న త్యాగంగా నిశ్చ
యించినటు తెలియుచున్నది.

తెలుగుతోటలోని పారిజాతము

శ్రీ పట్టాభిగారి ప వి పూ ర్తి

పట్టాభిగారికి అద్భుతమైన శక్తి. ఆయన్ని కేవలం రాజకీయవాదులుగానే గానీ, సంఘసంస్కరణకారాదులుగానే గానీ, విద్యావేత్తలుగానే గానీ చూడరు. అద్భుతమైన ఆయన మేధాశక్తిని తెలుసుకుంటే ఒకడు గుర్తుకువచ్చుతుంది. ఆనంద తన్మయత్వముతో మానసము గంతులు వేస్తుంది. అనన్యసామాన్యమైన ఆయన విద్యావికాసలక్ష్మమును పరికిస్తే పూర్వమహిమల చూడలేక శక్తి సామర్థ్యములు కన్నులకు గట్టిపట్టు కనిపిస్తాయి. ఆయన వాగ్ధాటి, రేఖనియ్యక విప్లవభంగము, ఆయన ఘోషలలోని పాదవ్యము, ఆయన నిరాదంబర తీవ్రతలలోని తీయ్యదనము ప్రజానీకానికి బ్రహ్మ సంధాన్నిచ్చే పరికారాలైనవి.

బి. యస్. మూర్తి.
(గ్రామస్వరాజ్యం)

శ్రీ పట్టాభిగారికి 60 ఏండ్లు నిండినాయి. భవ్య తీర్థి. భారతదేశంలోని గొప్ప మేధావులలో ఒకడని ఈయన గారి ప్రఖ్యాతి.

నిజంగా, ఇంగ్లండులోనే పుట్టివుంటే, ఆంగ్ల ఆర్థికమంత్రి సునాయాసంగా ఆయ్యేవాడు. యే దేశంలో ఎంతెంత పెట్టుబడి ఏయే కంపెనీల దీనుల దేశంలో వైస్రాయిలు గవర్నర్లు ఏయే కంపెనీలతో సంబంధాలు కలిగివుండేవి ముక్త సరిగా చెప్పలేనంత ప్రపంచ ఆర్థిక భాగ్యవక్రపు వడక, తీరు అంతా ఆయన గారికి కరతలామలకము.

భలోక్తిలోమిన్న వాగ్ధాటి విపరీతమైనదే తెలుగులోకన్నా ఇంగ్లీషులోనే ఆమాఘంగా సమస్యలను విశదపరిచి సభితులను రంజింపజేసి, తీర్పులుగావించి, ఉజ్జూతలూగించే శక్తిగలవాడీ ప్రముఖుడు.

మనిషిలోని నైజం.

పైకి చూడడానికి గంభీరంగానూ, కఠినమనిషిలాగానూ కనిపిస్తాడు. కాని చాలా నిరాదంబరతీర్థి. మాట్లాడడం మొదలుపెడితే, అది ఒక ఉపన్యాసంవలెనే వుంటుంది. ఎదుటివాడు వివరపండితగానీ, మాట్లాడవలసిన అగత్యంలేదు. ఆయన చేయదలచుకుంటే, ఎంత విన్నవారితోనా ఎంతటి అబ్బులకైనా, నిగర్వంగా పట్టుదలతో సహాయంచేసేటవారూ. నేనింత పెద్దవాణ్ణి అని ఎప్పుడూ ఆయన గారు అనుకోరు. "అశ్రయపడు పాతి" అని ముట్టూర్చి క్షేపరావుగారు పిలిచి చక్కగా వర్ణించారు. అశ్రయమంటే పిలిచి ఎవరూ దేనికోసం ప్రార్థించడంకన్నా రేదు. సహాయానికి ప్రార్థించు అయితే, అదిగి అడగక ముందే భారమంతా తననెత్తిపై వేసుకొని పని చేస్తారు.

అద్భుత ప్రతిభ.

అత్యద్భుతమైన జ్ఞాపకశక్తి. ఏరుద్రాసివ కాంగ్రెసు చరిత్రయే దీనికి నిదర్శనము.

ఈయన గారు పక్కంకుకమిటీలో మొదలైనా కాకపోయినా, గాంధీజీ ప్రత్యేకంగా మహాకీర్తి పిలిచి పిలిపించేవాడు. ఈగౌరవం వందేళ్ల మునుపానానామాలవాగ్ధాటికికప్పు మరెక్కడికీ ఆకాలంలోలేదు. (ఇప్పుడునకే ఎంతమందికీ లేకపోయింది. అంతమందిని అత్యంతాచార్యులు పంపిస్తున్నారు.

ఇండియా యుగభారాన్ని రెక్కొంది, కాని వివాద రిపోర్టుజేయడానికి కాంగ్రెసునియమించిన కమిటీలో సుప్రసిద్ధ ఆర్థికవేత్త కె. టి. పాతో బాటు పట్టాభిగారుకూడా కుమారప్పతో సహా వున్నారు.

ఆఖిలభారత సంస్థానజ్ఞాపకవ్యవహారికి సంఘ రూపమిచ్చి కాంగ్రెసుఇంజనను ఆపండిగూడ పట్టాభిగారు తగిలించినారు, నెహ్రూగ్రంథముందు వీర ఆసంఘానికి అధ్యక్షతనహించినారు అధ్యక్షుడైనా కాకపోయినా కాంగ్రెసుకు గాంధీ గారివలెనే, ఆఖిలభారత సంస్థాన ప్రజాకాన్ఫరెన్సుకు ఈయన తీవ్రకర్త.

అంతాతెచ్చే.

ఒక్కతొక్కటిలో సంస్థానాలను భవిష్యత్తులో ఏవిధంగా వున్నవిర్మాణం చేసేది చెప్పేస్తారు.

ఏదైనా అంటే, ఆంగ్లరాష్ట్రం యిప్పుడేవస్తే చెన్నరాజధాని వుండేగాలను ఎల్లాపంపకంటేనే ఆయనవ్యయం సరిపెట్టవలెనో, చెన్నపట్నంలో ఏభాగాలు ఆంగ్ల, తమిళ రాష్ట్రాల్లోకి పోతవో ఒక్కగుటకలో గడగడపాళం వల్లించినట్లు వల్లించేస్తారు.

తెలుగుంటే అంకెలనగా ఆయనకు మంచిసీర్ల మర్యాద. ఆంధ్రులకు వ్యాపార సమర్థత లేదంటారు. అందరి ఆంధ్రులసంగతి ఏమోగాని ఈ సుప్రసిద్ధాంగ్రుడు గడితేరిన బాంకరు. భారత లక్షీత్రవ్యాంకు, ఆంధ్రవ్యాంకు, క్రిష్ణా కోఆపరేటివ్ వ్యాంకు, ఆంధ్రా ఇన్సూరెన్సుకంపెనీ హిందూస్థాన్ మున్యూయర్ అన్నారెన్నకంపెనీ ఇవన్నీ వీరిస్పృష్టే.

నేర్పరియైన రచయిత.

అంతేగాదు. పత్రికారచయితల్లో గొప్ప రచయిత త్రివేణిలో అప్పుడప్పుడు వీరుద్రాసే వ్యాసాలు వీరిచరిత్రను అత్యల్పమాత్రంగా వెల్లడిస్తూ, స్వంతంగానే జన్మభూమి అనే పత్రికను ఇంగ్లీషులో కొంతకాలం నడిపినారు. అని తెనెంటు 'మ్యాగెండియా' గాంధీ ప్రతిభల గోరణికి జన్మభూమి ప్రతిభలన. ఆ వాగ్ధాదం బహు చమత్కృతితోనూ, గొప్ప స్థాయిలోనూ నడిపించి ఆ తర్వాత "నాకందుకురే పత్రిక" అని పట్టాభిగారు "జన్మభూమిని" వచ్చేశారు.

'పల్లినీటిపూర్తి' పట్టాభి.

చల్లిపిటి (పత్రికల భవాభిమా) అంటే పట్టాభిగారికి ఆశీరుదించింది. అది రాజకీయవేత్త

అక్షుంకాదు కాబోలు! అందుకేనేమో తీరావచ్చే వచ్చే కాంగ్రెసు పెరిగిపోతుంది ఇకముందోయింది! పల్లినీటికి విధియవడేవారికి ప్రెసిడెంటుగిరి చేసికీ?

ఇప్పుడు మనకు కనిపించే వీరి భావాచిత్రాలన్నీ ఇటీవల మరల పోస్టలంపల్ల తీయబడి వచ్చే.

సారస్వతాభిలాష.

సారస్వతంలో పట్టాభిగారికి ఆభిలాష మొదట. దక్షిణదేశపు కాంగ్రెసు నాయకుల్లో మంచి హిందీ, ఉర్దూ ఎచ్చినవారు, రాజాశీకాక, పట్టాభిగారు వక్కలే.

భూలాభాయి సవాలు

ఇండియా దేశం యుద్ధానికి సహాయంజేయడం లేదని ప్రామాన్య బిల్లుపైనే వోటింగ్ స్పష్టంగా అతనికి తెల్లగలదు; అందుకోసమే కాంగ్రెసు వారు అసెంబ్లీకి వెళ్లి చర్చలలో పాల్గొన్నారు. అది భూలాభాయి నేతాయితో బంబాయి ఉపన్యాసంలో చెప్పినారు.

అమెరికీదే జవాబు

సత్యాగ్రహమే అమెరికీ నిర్లక్ష్య వైఖరికి తగిన ప్రత్యుత్తరమని కాంగ్రెసు అధ్యక్షుడు భూలాభా ఆలూరు గారు ప్రకటిస్తున్నాడు.

డాక్టర్ సి. ఎ. కె. చార్య

పల్కు స్పష్టలిప్తు
బృందావనం,
నెల్లూరు.

ఆంగ్లదేశమందు నాడిని పరీక్షించి, సాధ్య సాధ్యముల నిర్ణయించుటయందు ఆంగ్లగణ్యులు, దీర్ఘవ్యాధి చికిత్సయందు నీపుణులు.

కన్నులేమక ఫీజు రు 1-0-0

టవున్లలో ఇంటికివచ్చుటకు 2-0-0

గురువారం సాయంత్రంనుంచి, ఆదివారం సాయంత్రం వరకు నెల్లూరులో నుందురు.

స్థాపితము 1920

కుప్పు సుఖి బాల్ల మొదలగు దీర్ఘవ్యాధులకు పదమం విశేషాలయము

హెడ్ క్వార్టర్స్

రెడ్డి ఆరిండ్ కో

గోపాలపురము, మారుగోదావరిజిల్లా

చైర్మన్ డాక్టర్. ఎ. వి. కె. చార్య. గాంధీవగరము చెజవాడ

133, గోపాలపురము నాయక వీధి

నిరాశజెందినరోగులకు హెచ్చరిక.

పరిణామశూల, బోదకాలు, కడుపులోబల్ల, ధాతువృష్టం, నల్లంనకర్త్యం, మధుమేహం, మూర్చ మూలవ్యాధులు, పెగ, సహమేహమృత్యు, ఉబ్బున, తీయ, పూర్వోగము వగైగా సమస్తకీన దీర్ఘమొండి వ్యాధులకున్నూ, శ్రీలకు గలుగు ఋతురోపములు, కుసుమవ్యాధులు, హిస్టిరియా, మొదలగు శ్రీల సమస్త వ్యాధులనున్నూ, బాగుచేయుచున్నాడు. ఇంతియగాక-

ఆహార విహారాల విధులను గమనించని లోపములచే గలుగు నిక్కాక, శిష్టాభిలాష, నల్లం సకత్వము, దుర్బలత్వమును రూపుమాపి, మంచితత్వమును దేహపుష్టిని, లేజన్నును, వర్ణములకు బలమునుకలిగించి, సంభోగశక్తిని వృద్ధిజేసి, సంపూర్ణమైన జీవితానందమును బొందించుటకు టానిక్ రాజములు కాయకల్పములుకూడా నీయుచున్నాడు.

N. B. అనేకు హిమాలయ పర్వతము పర్వతన మొనరించి, మూలికా భస్మ పరమహంస క్రియలచేత, అసంఖ్యాక శోగములను బాగుచేయుచూ, కొందరు పురస్రముఖులు కోర్కెపైనే నెల్లూరు పురమున ప్రాంచి నెలకొల్పియున్నారు.

ఋష్యావతిక వండిత

డాక్టర్. పి. వి. యస్. రావు.

ఎం. టి. (హెచ్.) ఎఫ్. ఆర్. పి. పి. డి. ఎస్. (మి. ఎస్. డి.)

సంతకేటు - అంజనేయ నుడిబిల్లి, డి. 108 నెల్లూరు.

సర్దిఫి కెట్ల సారాంశములు

పరిణామశూల నానుపోయింది.

నేను ఘమారు ఆరుఏండ్లు గా పరిణామశూలతో బాధపడుచుంటిని. అన్న మేగాక, పాలు ఫలకనములనహా తీర్ణముగాక వనునము అనుచుండెను. వివిధ వైద్యవిధానములు, వివిధ ఔషధసేవనయు నిష్ఫలమైనవి. డాక్టర్ పి. వి. యస్. రావుగారి చికిత్సతో ఘమారు 40 దినములలో పూర్తిగా నివర్తించినది. ఇప్పుడు పూర్ణాశోగ్యముతోనున్నాను. కిరిమందు వాకు సంకీర్ణి అయినది.

ఎం. చాడేశ్వరరావు,

కానిటరీ ఇన్ స్పెక్టరు, నెల్లూరు మున్సిపాలిటీ.

హిస్టరీయో సుగుణము.

నాకోమార్తె చాలకాలమునుండి హిస్టరీయోవల్ల బాధపడుచుండెను. డాక్టరు రావుగారి ఔషధములచే ప్రశంసనీయుమైన సుగుణముగలిగి, బలముచేకూరబందుకు సంతరించుచున్నాను. యం. చాయప్పవంతులుగారు, ఎం. పి. ఎఫ్. డి.

గవర్న మెంటు ఆర్ట్స్ కాలేజి, రాజమండ్రి.

అత్యద్భుత సుగుణములనిచ్చేడి మహామహ్న టానిక్ రాజము.

డాక్టరు రావుగారు నాకిచ్చిన ఔషధమును వానిలహాననవరించి నేనినగా అత్యద్భుత సుగుణములనిచ్చేడి మహామహ్న టానిక్ రాజముని కేమంక్యాజించి చెప్పగలను. వారికి అన్నివిధముల జయముకలుగుగాక.

పి. విరాళ రావువంతులుగారు,

డి. పి. డి. ఎఫ్. నకిలు, చెజవాడ.

ఒ డి బి డ్డ - ఎ డ బి డ్డ

“నాకు బిడ్డలు లేనందున మీనలహను కోరింది. లోభ నాభార్యకు నాడిన పిమ్మట పుత్రపుత్రులారత్నముల బడసి యిరువురి శిశువులకు తండ్రినైనాను.”

అభిషేకంనాథం
రావికాసన్ రోడ్డు,
సింగపూరు.

గర్భాశయరోగములను నివర్తించి
సర్వోత్కృష్టమైన సంతాన సంపద
ప్రసాదించునది

“ లో డ్డ ”

అన్ని సాఫులలోను దొరకును

నిర్మాతలు: కేసరికుటీరం - మద్రాసు.

అత్యుత్తమమైన రంగూన్ చజ్రములకు

నవనాగరిక ఆభరణములకు, రజిత
గృహాభరణములకు
సమ్మతమైన స్థలము

“శేట్.బాబులాల్ జవాన్

మల్ అండు కో”

మీ విశ్వాసములకు పాత్రులైన
సగల వర్తకులు,
“జయ లక్ష్మీ విలాస్”

చిన్న బజారు, **B.J.N.** నెల్లూరు.

ఎనామల్ కలరు దేయబడిన, బం-
గారు గాజాలు, ఉంగరములు
వెండి పట్టి-గొల్లు రకములు

తయారు చేయుచువారు
చివర దివైసుల, వెండి పట్టి గొల్లు
రకములకు మొత్త చిక్రయదారులు

కుటుంబ టొల్లి : వగైరా

కుటుంబ టొల్లి, మేహమచ్చలు, పెగ, సవాయి
వ్యాధులకు గ్యారంటీ చికిత్స: కేటలాగు ఉచితం
పి. రెడ్డి అండ్ కో., (రిటైర్డ్) ప్రాప్రయిటరు
జి. వి. రెడ్డి, గోపాలపురం, కూ॥ గొ॥ జిల్లా.

రై తు లో కం

గోదావరి రైతులగోడు

భారతదేవిగారి ప్రకటన.

ఆంధ్రరాష్ట్ర రైతుసంఘాధ్యక్షులు శ్రీమతి
భారతదేవి రంగాగారు, గోదావరిజిల్లా వరద
గ్రామాలలో, 15 రోజులు వరదలవడేసి, ఆరైతుల
విమత స్థితిని వివరిస్తూ, ఈక్రింది ప్రకటనచేశారు.

భూమిపున్నెరైతులకు, భూమిలేని కూలీలకు
కూడ అపారమైన నష్టం కల్గించాయి వరదలు.
ఏగ్రామానికి చెల్లి నా తిండికిమలమలమాడే రైతాం
గం, పశుసంపదను కోల్పోయిన పేదకుటుంబాలు,
వంటలు పోయిన నిర్భాగ్యుల దీనదృక్పథాలు, కని
పిస్తాయి. వీటికి దోడుకలరా మొదలగు అంటు
వ్యాధులవల్ల యెందరోమరణిస్తున్నారు. ఈఅవస్థ
లుగాక మరోబాధ రైతులలో కల్లోలం కలిగి
స్తున్నది. రైతులకు యే విధమైన సాయంచేయక
పోగా, యుద్ధకార్యాలకంటూ, రీ శెటిల్మెంటు
రేటు, రూపాయికి 0.3-0 ఆధనపుశిస్తు వసూలు
చేస్తారనే వదంతులు రైతులను కలవరపరుస్తు
న్నాయి. జమీందారులు రైతులను అవస్థపెట్టి
టంలో శమ పాతథోరణిచే మాత్రం మార్పుకో
లేదు.

అయినప్పటికీ మేము యే గ్రామంచెల్లినా
వందలు వేలుగా రైతులసభలకు హాజరై రైతాం
గశక్తిని ప్రదర్శిస్తున్నాము. రైతాంగంలో చైత
న్యం అభివృద్ధిచెందింది.

వరదలవల్ల గోదావరిరైతులకు 20 లక్షల రూ
పాయలుదాకా నష్టం సంభవించినా ప్రభుత్వం
యింతవరకు యేవిధమైన సాయమా చేయలేదు.
అది గొప్ప ఘాతకమే అనాలి. బుర్రనివారణ
చట్టమూలాన, వరపతిపుట్టడంలేదు. ఇప్పుడైనా
ప్రభుత్వం ముందుకువచ్చి రీశెటిల్మెంటు రేటు
శిస్తు హెచ్చింపును ఆపినట్లు ప్రకటించి, వరద
బాధితులకు పూర్తిశిస్తు రిమిషన్యొచ్చి, రైతు
లకు చవకవడ్డీ (3%) మీద దీర్ఘకాలపు వాయి
దాలపై తీర్పుకోనే వరకుతో గృహనిర్మాణం,
వ్యవసాయాదిఖర్చులకు ప్రభుత్వమే ఆపవలెచ్చి,
రైతురక్షణకు పూనుకోవాలి. ఈమాత్రం సాయ
మైనా చేయనిచో చైతన్యపూరితగా గోదావరి
రైతులు నిరాశతో గొప్పసంచలనాన్ని కలుగ
జేయవచ్చు.

గోదావరి వరదబాధితుల సహాయసంఘముపేర
మావర్యటనలో 500 రూ॥లు వసూలు చేయగలి
గాం. అదిచాలదు. యింకా యెన్నోవేలరూపాయి
తైనా వసూలుచేయాలి. అందుకు ఆంధ్రులు
తోడ్పడాలి.

చంద్రగిరి తాలూకా

శ్రీ నారసింహారెడ్డి, తిమ్మారెడ్డి, వెంకట్రామా
నాయుడు, దొరస్వామినాయుడుగార్లు ఆధిప
త్యాన చంద్రగిరితాలూకా రైతులు సవంబరు
17 తేదీన సబ్ కలెక్టరుగారివద్దకు స్థానిక ఇబ్బం
దులను తెల్పుటకైవెళ్లినారు. వారుచెప్పినదం
తయ్యవని, తమ కాయశక్తుల రైతులకు సహాయం
జేస్తామని సబ్ కలెక్టరుగారు సమాధానమిచ్చారు.

ఇంకెన్నాళ్ళి దాప్యం?

ఆంధ్రరాష్ట్ర రైతుసంఘ కార్యదర్శి వై శివ
కతో మండపా స్థితిగతులను గురించి
యిట్లా వ్రాస్తున్నారు:—

పున్నె పోగులమ్మి శిస్తులుయిస్తే వాటిని గడ
స్తలక్రింద రెఖకట్టుకొని మళ్ళి ఫసలిశిస్తు నిస్తేనే
గాని, జప్తుచేసిన సామానులు ఇవ్వమంటూ వేధి
స్తారు. వీరగుమ్మశివరం రైతులు జైల్లో ముగ్గు
తున్నప్పుడు వార్ల ఆడవాళ్ళకు భయపెట్టి 800
రూపాయలు వసూలుజేయబడి అసలు ఫసలిక్రింద
గాక 1349 వ ఫసలి క్రింద యిరపాలుజేసినారు.
మార్కా వద్దతి మరొక పెనభూతం. భూమి
మీద ఎండవుండగానే ఆదాయాన్ని అంచనా
వేస్తారు. ఆపైన శిస్తునిచ్చియం. దీనికి ఒకవద్దతి
లేదు. దీనివల్ల రైతు చెప్పేముకలు పనికిపోయి
నవి. కొన్ని ందర్బాలలలో అంచనా ప్రకారం
రైతుయివ్వలేకపోతే, మటను భూగతంచేస్తారు.
ఇక పేష్కారును సంగతి ప్రభుత్వోద్యోగులు, ఎస్తే
టుద్యోగులకు తోడై ఏ రెండు మూడు గ్రామా
దులమీదనోపడి అంతా అక్కడే వసూలుజేసి
కొనిపోయే ఆచారంవున్నది. మగవారు యింట
లేనపుడు రైతుస్త్రీలనుబలవంతంపెట్టి, చెరబట్టడం
కూడా కద్దు. చెరువుల్లోనా ఒక చుక్కైనా
వీరుకనబడదు. పెక్కలి తాలూకా నివాసి
ధీరుడైన రైతునిద్ద వెంకటరెడ్డినాయుడు అప్ప
కమ్మలుపడి, జోరాడిగవన్న మెంటుమధ్యవర్తిత్వం
క్రింద ఆప్రాంతాలలో మార్కావద్దతి రద్దుచేయిం
చాడు. అటువంటి వాళ్ళంటే కాని చని ఏముం
టంది?

పాకాలఫిర్కా రైతు మహాసభ

మైహాసభ సవంబరు 18 తేదీ సాయంత్రం
ఆర్. నారసింహారెడ్డి బి.వి.యల్.యల్.బి. గారి
ఆధ్వర్యతవలగింది. శ్రీ యస్. వెంకట్రామానా
య్యుడుగారు ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షోపన్యాసాన్ని
పి. తిమ్మారెడ్డి గారు ప్రారంభోపన్యాసాన్ని
గావించినపిదప నారసింహారెడ్డిగారివిధంగా ఉప
న్యసించినాడు.

“శ్రీనించేది నా జన్మనాకు అనేమాట మీ
వృద్ధులలో నాటిపోవాలి. కాంతి, సమానత్వ
ముందే మానవలోకానికి మనము కృషిచేయాలి.
యాచించడం, ప్రాధేయపడడం మనపనికాదు.

“రైతుల సాధారణహక్కులకోసం మనమిపు
డు పోరాడుతాము. అధికార్లకు వాటిని ఎరుక
పరచి, అందోళన సాగించవలసియున్నది.”

సభకు 2 వేలమంది రైతులు హాజరైనారు.

కొణకంచి

శ్రీ కోయ రంగనాయకులు, అనుమల
రామగోవిందశర్మ, మండవపు చాలవీరయ్య
ముగతా హనుమయ్య, మాదల వెంకటయ్యగార్లు
నాయకత్వం క్రింద రైతురక్షణయాలై పూగేగి
గ్రామంలో జరిగినది వర్షాధిక్యంవల్ల యాలైన
తహసీలుదారు గారి వద్దకు తీసుకొని పోవడానికి
వీలులేక పోయింది. రైతు కోర్కెల మేర
రాండం మున్సిలుగారి ద్వారా తహసీలుదారు
గారికి పంపడమైనది.

మదనమంజరి

భారతదేవి మలబద్ధకము, స్వస్థ స్థలము, ది
టికి ఉత్కృష్టమైన సుఖమును ఇచ్చును. ఇది
వక్తమును, వీర్యమును, అధిక పగచి, జేహమునకు
క్రొత్త ఉత్సాహంబరిగించును. వెల దర్శి రు.1.
మదనమంజరి ఫ్యాక్టరీ, చైవాబాదు మదరాసు.
నెల్లూరు: ఆర్థిక ఫ్యాక్టరీ, ట్రంకుకోడ్డు.
కావలి : బిరియంట్స్ ఫ్యాక్టరీ.

రేడియో మార్లు

(కోమలబిలాస్ సెయిటు విజ్ఞప్తి పైన)

ట్రంకుకోడ్డు, నెల్లూరు.

గవర్న మెంటు సర్టిఫికేటుపొంది, అనాధసము
గల రేడియో నిపుణులచే అన్నిరక
మల రేడియోపెట్టు రిపేరు చేయబడును.
క్రొత్త రేడియోలు, వాటిసామాన్లు, రేడియం
బ్యాటరీలు, కూడ సరిమగా దొరుకును.

వకీలుమందులనుకొని మోసపోకుడు.

యా ఔషధమును నేపించి సుఖముకాలేనిని
నిరూపించువారికి దీని ఖరీదు ఖండితముగా
వాపసు చేయబడును.

మునోరసము, నపుంసకత్వము వీటిని పారదోలి
యవ్వన వయస్సు గలవారికికైని ఖండితముగా
నిచ్చును.

మదన చింతామణి

30 దినములకు సీసా 1-కి ధర రూ 3-0-0.

తపాలా ప్యాకింగుచార్జి ఆ 0-8-0.

దీనిని నేపించిన యెడల ఫలితమేమి! జేహము
చల్లదనంబనిచ్చి, వీర్యము గట్టిపరచి, నరము
నకు బలము లేవనజేసి రతితెలియందు ఆవరిమి
తము శక్తినిచ్చి, దైర్ఘ్యము, కండపుట్టి, ముఖము
నకు నోకవిధమైన కాంతినిగలిగించి, రతిమన్న
దుని మీద ప్రీతిగలిగుండును. వీటికి వత్త్యములేదు.
పి. పి. పి. పంపుటకు వీలుండదు. ముందుగా రూ
3-8-0 చంపువారికి ఔషధమును తయారుచేసి
పంపబడును.

శ్రీ వీరరాఘవ వైద్యశాల,

మత్తేమిట్ట, తడపోట్టు, నెల్లూరుజిల్లా.

ఒకసారి “వెల్కమ్” బిడి త్రాగినా
చిన దానినువాసన, శ్రేష్ఠత మీరిరి
తెలియగలదు—

ఉ చి త ము.

మీరు గవోరియా (మగ లేక పచ్చ కాక)
అను వ్యాధి నుండి బాగుపడవలసిన మాతే
వ్రాయబడిన:

“పె గ రో గ ము”

అను పుస్తకమును చదువుడు. మీరు కాల్పు
వ్రాసిన తర్వాతమే మందరమును పుస్తకము
ఉచితముగా పంపెను.

గవోరికా లేబరేటరీ,

నెల్లూరు.

గొండా లవెంక్ టసు బారెడ్డి

చిత్తూరు జిల్లా, గొండా పట్టణం, వెంకటేశ్వరం

యీ గొండా లవెంక్ టసు బారెడ్డి గొండా పట్టణం నుండి వచ్చినది

వస్తువులను సరకులను బంగారు వెండి పగల పథంగా ఉంచు

చిత్తూరు జిల్లా, గొండా పట్టణం, వెంకటేశ్వరం

నకలుమందులను చూచి
మోసపోకుడు.
40 సంవత్సరములుగా ప్రఖ్యాతి
జెందిన దివ్యామృతము

అ మృ తాం జ న ము

తామర మందు
సకలవిధములైన చర్మ
వాధులను రెండేహాతలతో
నిర్మూలము చేయును

శ్రీ మోగరత్నాకరము
(అపూర్వవైద్యగ్రంథము)
శ్రీమాత్రాయుర్వేదభాషణ
పండిత
మేటామశ్రీనివాసాచార్యులుగాతిన
వ్రాయబడిన
అమృతకరంశతలంద్రవ్యాఖ్యానసహితము
ప్రథమసంపుటము - 4-8-0
ద్వితీయసంపుటము - 4-8-0
వలయువారు
ఇండియన్ మెడికల్ స్టోర్స్, డిస్ట్రీబుటర్స్
చెన్నై

రు 5000 బహుమతి
24 గంటలలోమీరు యౌవనులు కావచ్చును

"గోల్డ్ పిల్లు" ఆశ్చర్యకరమైన శాస్త్రమణిగోధన, దీనిని సేవించు మొదలుపెట్టిన 24 గంటలలోనే 15-20 సం॥ చిన్నవారగుదురు. ఆశ్చర్యమును కలిగించును. దేహవార్ధము, శక్తి విస్తృతము. నిస్సత్తువ, నీరసము, జ్ఞానశక్తి తగ్గుట, నరముల పటుత్వము తగ్గుట, చెడు రక్తము (దవట్టకపోవుట) చిరాకు, మానసిక శారీరక బలహీనత మున్నగువాటివలన మీరు బాధపడు, యిండిన మీకు క్రొత్త ఆశ్చర్యము కలుగును. ప్రసిద్ధిగాంచిన ఈ మందు మీకు యౌవనపటుత్వమును కలుగజేసి చేకూర్చును. దీని ఆద్యుత ప్రభావమును స్వీకరించుటలో మొక్కలమైనను, చెట్లమైనను వాడిచూచిరి. వాడిన ఆకులుకూడా మల్లీ మామూలు సహజమైన రంగును వచ్చివచ్చి. ఇది నరముల పటుత్వము చేకూర్చును. వాగుములో 5-20 పాములు తూనిక హెచ్చును. నెరవిన వెంట్రుకలు శాశ్వతముగా నల్లబడును. వృద్ధులకు సహజమైన క్రొత్తదంతములు వచ్చును. వర్మమువలన కోమలశ్యము ఏర్పడును. ముఖలావణ్యము ఆవయవ శాస్త్రము నూటికి నూరుకల్లు ఆధిగమగును. యౌవనములో నున్నప్పుడుండు ముఖవర్మము, శేషప్రాణపు కోమలశ్యము మృదుశ్యము ఏర్పడును. వెంటనే "గోల్డ్ పిల్లు" సేవించు మొదలిడుదు. చానిగుణము మీ శక్తితెలియును. మందు సేవించుటకు ముందు మీతూనిక తెలిసికొనుదు. అద్దములో శరీరకాంతినిచూచుకొనుదు. వారము దినములైన తర్వాత మల్లి అద్దములో చూచుకొని "తైరాగిదిట్టి" ప్రభావమగమనింపుడు.

"దిగంబరము" బాగుగా వాడుకలోనికి తీసుకొని రమ్ముటకుగాను కొంతకాలము వనకు సీసా ఖరీదు రు. 3/- దీని ఆసలు ఖరీదు సీసా రు. 15/- కొన్నాల్లయవతర్వాత ఆసలు ఖరీదు చార్జి చేయబడును. ఇట్టి ఆద్యుతములకు దీవితములో బహుకొద్ది ఆవకాశములే వచ్చుచుండును. నేడే అద్దరుచేయుదు. శేషటిలి ఆలస్యము కావచ్చును.

హెచ్చరిక:—మా ఆద్యుత పరిశోధనలో ప్రభావములేదని ఋణావృత్యము శాస్త్రజ్ఞునకు, వైద్యునకు, లేక పాదనకు రు. 5000 రొక్కము బహుమతి మొసంగబడును. క్యాట్లాగి వాం. ఆభయం అన్ని ఋతువులలోను, అన్నితావులలోను, స్త్రీపురుషులు, పిన్నులు పెద్దలు అందరూ వాడవచ్చును. 80 మాత్రలు రు. 5/-

డా. ఎ. సాంబమూర్తి, చికాకోలు.

మోతాదు ప్రతి ఇంజక్షనువలె పనిచేయును ఎలిగర్ శామ్డల్

అన్ని సెగలకు గంటలలో పనిచేయును.
రెండు మోతాదులలో సగము గుణము. వాల్చుమోతాదులలో పూర్తి గుణము.
ఆరు మోతాదులలో శాశ్వత గుణము. సత్యం లేదు! పిచ్చి కాశీ లేదు!
గనేరియా ఎంతకలిగిన మైనదైనను, ఎట్టి మొండిబాతిదైనను, ఎంతపాతదైనను, ఎంత భయంకరమైనదైనను గంటలలో పనిచేయును. క్రొత్తవాటిలోగలుగు మరుకు మంట నిమిషములలోతగ్గును. గనేరియాను రూపుమాపి, ఇంద్రియమును గట్టిపరచి క్రొత్తరక్తమును పట్టించి మిలమిలలాడు లేజన్ను, ఉల్లాసము గలిగించును.

ఒక్క మోతాదు గల పెట్టె 1-కి రు 0-13-0. వీ. పి. చార్జీలు ప్రత్యేకము.

పోల్ డిస్ట్రిబ్యూటర్లు: ఆణి అందు కో, బెజవాడ.
వెల్లూరుజిల్లాకు ఏజంట్లు:—సి. సుబ్బారావు & సన్సు, వెల్లూరు.
స్టాక్స్టులు:—డి. నుబ్రహ్మణ్యం, కావలి; వెంకటేశ్వర ఆండ్ కో, వెల్లూరు; M. S. రామా శారన్న, అత్తూరు; అల్లూరుడ్రగ్ స్టోర్సు, అల్లూరు; షేకు మహబూబ్ హుస్సేన్, గూడూరు; యల్. గోకుల్ దాస్, పడుగుపాడు; అప్పా ఆండ్ కో, మద్రాసు; బెజవాడ మెడికల్ స్టోర్సు, బెజవాడ; రాధాకృష్ణ మెడికల్ స్టోర్సు, ఏలూరు; ఆర్పాసియా మెడికల్ హాల్, కాకినాడ; ఎ. యస్. రావు ఆండ్ కో, బందరు; డి మెడికల్ హాల్, గుంటూరు; తెనాలి; రాజా పెద్ద సుబ్బారాయుడుగారు, నంద్యాల; తదితర ముఖ్యమైన మందులదాణులలో విక్రయం.

వీ ర్య బండ్ ?
పరమ రహస్యం ?

ఈ వృద్ధాప్యంలో నా సంసారముఖం వస్తుంది? అని సంకేహించి నిరాశచెందినవారున్నారు కాని మా

వీ ర్య బండ్ (రిజిస్టర్డ్)
వాడండి.

ఒకేమాత్ర ఆరగంటలో నిలువలయిన వీర్యాన్ని వజ్రంవలె గట్టిపరచి తీవ్రోత్సాహాన్ని యిస్తుంది. స్త్రీ పరీకరాన్ని కల్గిస్తుంది. మంచి ముఖవర్మమునిస్తుంది. నశుంసకత్వాన్ని పారద్రోలుతుంది. పుత్రసంతానమిస్తుంది. శుక్లవస్త్రాన్ని పోగొట్టి బలమనుదేహాన్ని యిస్తుంది. 10,000 మందికి పైగా మహారాజులు, జమీందార్లు, గొప్పగొప్ప అంగదాక్ష్తర్లు వుపయోగించి మెచ్చుకొని బంగారు పతకాలు యిచ్చారు. వెంటనే మీరూ పరీక్షించండి.

1 సీసా మాత్రలు [20 రోజులకు] 2 రూపాయలు. 1/2 సీసా 1-4-0
వీ. పి. చార్జీలు ప్రత్యేకం. కేటలాగు ఉచితం.

అమృతరత్నాకరం ఫార్మసీ.
53 గోవిందప్పనాయకవిల్లి, టి. టి. మద్రాసు.

హితోక్తులు-

జనులకు సంగీతము, కవిత్వము, శౌర్యము, దావళిత్వము, ఇవి ఉత్పత్తితోగూడ కలుగ వలసినవేగాని, నేర్పుకుంటేరావు. జమీందార్లు సక్రమముగా పరిపాలించుట ఉత్పత్తితో రాక పోయిన నేర్పుకుంటే ఆలవడతది.

*

దగ్గరునిగా వున్నవానిని తల్లించించును. తండ్రి ఈసడించును. అన్నదమ్ములు మాట్లాడరు. చనివాడు సింగిలించుకొనును. కొడుకు తిరిగిరాడ చూడడు. భార్యముఖముచిట్టించుకొనును. స్నేహితుడు దూరంగా తొలగిపోవును. జమీందారునో ఎట్టేంటా ఈసడించుకొందురు.

*

గోమాత్రము ఒక్కబొట్టుబడ్డా పాలుచెడి పోవును. ఎన్నిబొట్లు కల్పిననూ మజ్జగకు చెడుపు లేదు. అట్లే సత్పురుషులు అల్పపాపంజేసినా పెద్ద విపత్తు గల్గుతున్నది. జమీందార్లు ఎన్నిపాపాలు చేసినా దేవుడువారి శోలికపోవడానికి భయ పడరాదు.

*

సముద్రం మధిస్తే దేవతలకు అమృతం రాత్తు. మలకు విషం లభ్యమైంది. అట్లే కొందరికి గవర్న మెంటు గ్రామాలవాసం, కొందరికి నికృష్టపు జమీందారీవాసం లభ్యమైంది. అది ఒక్కొక్కరి ప్రాప్తం.

*

మేకపోతులయంద్రమందునూ, ఋషి శ్రాద్ధమం దునూ, ప్రాతకాలమేఘాదంబరమందును, దంప భులకలహమందును, జమీందార్లు స్నేహమందును, ఆరంభంలో అధికంగా కవసదీ క్రియలో స్వల్ప మైపోవును.

*

భక్తి లేనిదానము, నాయకుడులేని సైన్యము, సౌందర్యవతియైన గొడ్డాల, దత్తుడలేనియజ్ఞము, యోగ్యతగల జమీందారులేని ఎట్టేటు నిప్పు యోజనములు.

సింహపురి

వ్యాయామ మండలి

మ|| సెలకోల్స్ బలు నేర్పుకోర్కవరక
సెల్లూరు వ్యాయామ మం
డలి మాసుందరరాజ రాయడది మా
డంగల్ల - కన్విండుగా
బరిరా, మాతవరీ సాధవలతో
ప్రాచీన యోగాసనా
దులునుగూడచి నేర్పుపద్ధతులు సరి
తోపంటు చేకూరిచెప్పె ||

—దివాల విచ్చయ్యకాస్త్రీ.

బస్సు డ్రైవర్లకు

కంబైందుట్టె ఇచ్చుటచే ప్రయాణికు లకు ఇచ్చుండేగాక ఆ సదున్న ది. కనుక సింగిల్ టికెట్లు ఇచ్చేట్టుచేస్తే మంచిది.

భారతీయ వైమానికులకు చక్రవర్తిగారి టీపార్టీ

లండన్ లో క్రొత్తరకపు వైమానికతరగ వొందుటగాను ఇండియానుండి వెళ్లిన 24 నురు అఫీసర్లకు, చక్రవర్తి దంపతులు టీపార్టీ ఇచ్చారు. ఈ ఉద్యోగస్థులలో ఒకడు ఇండియా ఇంగ్లం దులమధ్య, ఇంగ్లండు నుండి హావ్ ఫిఖర్ మం మధ్యనైతే నేమి 3000 గంటలు ఎగిరియ్యండెను.

14 నెలల

వైమానిక యుద్ధం

14 నెలలు సాగినయుద్ధంలో ఆర్. ఎ. యఫ్. విమానాలు జర్మనీలో 261 చోట్లమీదను, జర్మన్ ఆక్రమణోపున్న వార్సె, డెన్మా ర్క్, హాలెండ్, బెల్జియం, ఫ్రాన్సు, బెకో ప్లావేకియా జేకాలలో 235 చోట్లమీదనూ, ఇటలీలో 17 చోట్లలోను దాడులు జరిపినట్లు తెలుస్తున్నది.

నెల్లూరు విద్యార్థుల సభ.

శే 18 దీ సాయంత్రం "సింహపురి" సంపాద కులు శ్రీ పాటూరి ముప్పరామయ్యగారి ఆధ్వర్య తన విద్యార్థులను గురించి ప్రభుత్వం గావించిన వుత్తర్వును ఖండించుటకై నెల్లూరు విద్యార్థి సం ఘం తరపున పురమందిరమున సభజరిగినది. శ్రీ ఆమంచర్ల గంగాధరరావు, బి. పి. పి. వి. ఆర్. ప్వామి, టి. సి. కేశవరావు మున్నగువారు మాట్లాడిరి

ఇండియాలో బ్లాకోట్

బ్లాకోట్ సమయంలో కలకత్తాలోని సిగ రెట్లు కాల్యరాదు; అగ్గిపుల్ల గియ్యరాదు. కాల్లున్న సిగరెట్లకొస (రెండుమైళ్లు) 10560 అడుగులఎత్తుకు కనిపిస్తుండటం. అగ్గిపుల్ల వెలుతురు యింకా ఎత్తుకుకూడా కనుపడుతుండటం.

అనాధవితంతుశరణాలయం హిందూలీగు.

వైశరణాలయము స్థాపించుటకును, 30.11.40 లేదీ హిందూలీగుఎన్నికలు జరుగుటకును, విశ్వ కర్మసంపాదకులును, ఆల్ ఇండియా విశ్వకర్మ ద్వారక సంఘాధ్యక్షులును, ఆం|| రా|| హిందూ లీగు ప్రెసిడెంటువగు శ్రీ యస్. నారాయణా చార్యులు F. R. E. S. (London) గారు నెల్లూరులో రంగనాయకులపేట 285 నెంబరు ఇంటిలో మకాంచేసియున్నాడు. వైశరండు విష యాల వివరాలు వారివల్ల తెలియగలవు.

సివిల్ లిబర్టీస్ యూనియన్.

ఆధికవర్గాలో శలవు యివ్వమంటే గొడుగు లేనుకొని కోర్టులో పనులు చేయమన్నాడు జడ్జి గారు. యిది మితిటరి రూల్ గాడంది. మైకో ర్లన్నా వ్యాయం చెప్పదా?

—వడ్డనాధరావు.

బంగాళా దుంపలు

బంగాళా దుంపలు క్రొత్త క్రొత్త రంగులవి వండిస్తున్నారు. ఎరుపు, నలుపు, నీలం, ఆకుపచ్చ, పసుపుపచ్చ, నల్లని మక్కలుగల తెల్లరంగుని, అన్ని 48 రకాల బంగాళా దుంపలను ఆమెరి కాలో జరిగిన వ్యవసాయ ప్రదర్శన లో చూపారు.

ట్రేడ్ మార్క్

రిజిస్టరు 2480

8 రోజులకు భువనేశ్వరి నులికలు, కైలం, కంటిమందు రు 8-0-0

కాకర్ల వెంకటప్పయ్య, నేటివ్ డాక్టరు, పక్షవాత స్పెషలిస్టు, 183 కాకర్లవారిపేథ్, నెల్లూరు.

కాకర్ల కామాక్షయ్యగారి

పక్షవాత నివారణ డిపో.

మా భువనేశ్వరి నులికలు పక్షవాతం, రుద్ద వాతం, చచ్చు, తిమ్మెర్ల మిరియ్, కోట్లకొలది జమలకు ఆపత్కాలములో ప్రాణదానమొనగి ప్రపంచ మంతటను ప్రసిద్ధి చెందినది. కాకర్ల కామాక్షయ్యగారి ఫోటోమార్కుగల ఔషధ ములు మార్కెట్ వుపయోగించుడు.

యితరులు యిదేపేరు పెట్టుకొని మోసగించు చున్నారు గనుక ఫోటో ట్రేడ్ మార్క్ గను నింపించుడు.

దోంగ్రేగారి

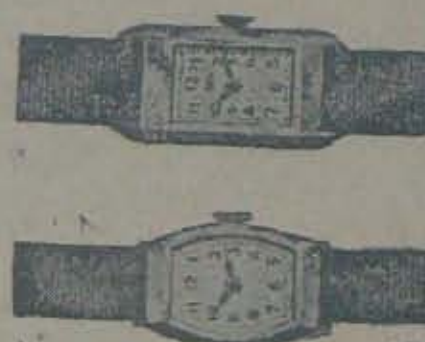
బాలామృతము

బలహీనమైన బిడ్డలకు

పుష్టియున్న బలమున్ను

ఆరోగ్యము నిచ్చును.

SALE! SALE! SALE! Reduced Sale Price Rs. 3-12-0

జెంట్స్ లివర్ రిప్టవాచ్ నెం. 44

పూర్వపుధర రు. 8. ఇప్పటిధర రు. 3-12-0. స్విడ్జర్ లాండ్ దేశములో కిషర్ సామానులతో చేయబడినది. ఒక్క నిమిషమైనను తేడా లేక కాలం సరిగాచూపును. ఇండియా ఆంధ్రులను ఆశేకవేలు యామాదిరి గడియారములు అమ్మి యుంటిమి. కాని యింతతక్కువ ధరలకు అమ్మి యుండలేదు. చేతయందు ధరించిన బంగారపు ఆభరణమువలె యుండును. రోల్స్ రోయ్స్ నెం. 44 రు 3-12-0. 3 సం|| గ్యారంటీ.

వెస్టరన్ స్విస్ వాచ్ కంపెనీ, పోస్టుబాక్సు 68, మద్రాసు.

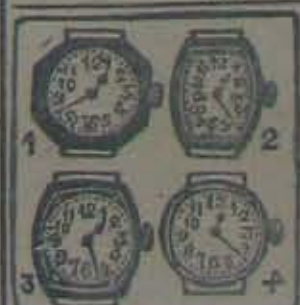
Western Swss Watch Co ,

Direct Importers FOST BUX No. 68 MADRAS.

సుప్రసిద్ధములగు మా 250 రకముల మందులును, బోషడములును, మా పేటెంటు మా గ్రంథము లును, "సుధ" యనేక మా మానవప్రతికయు ప్రతిగ్రామమునందలియు, మా స్వాకేసులవస్త్రం కూడ రోజునను—
కొరకు.
కొరకు.

రు 3 లు- స్పెషలు వస్తువులు రియల్, లీవర్, పాచ్. స్విట్జర్లాండులో చేయ బడినవి. 18 క్యాలెటరు, గోల్డ్ కేసు, లీవరు, నుండ్రమైన గడియారం రు 5-15-0. నెం 3, క్రోమియం కేసు లీవరుగడియారం రు 4-12-0. నెం 4, క్యాలెటరు లింటాస్ లీవరు గడియారం గోల్డ్ 7-15-0. నెం 2, పాకెటు గడియారం 3-0-0. అన్నిగడియారములు క్రొత్తవి కలెక్టు గంటను చూపును. 5 సంవత్సరములు గ్యారంటీ. ఒకవారి వాడిన మీకే తెలియును. పోస్టేజీ 8 అణాలు ఎక్స్ట్రా.

Wellington Watch Co.(Z) Matunga, Bombay No. 19

సినిమా రంగం

—*—

తల్లివేసు.

రా.రా.కేశవరి పిక్చరువారి "తల్లివేసుకు" (నాన్సివేసుకు) అన్ని సెన్సార్లు సమతా దాయి. షూటింగు శుభముచాలావం డి.పెంబరు మొదటితేది. డి.పెంబరు 5 మంచి షూటింగు అసారవాం బయగుతుంది న్యూఢికోలో.

★

దేవత.

వాహినీవారి "దేవత" డి.పెంబరు ఆఖరువా రంలో షూటింగు ప్రారంభిస్తారు. బయగుతుంది న్యూ ఢికోలో. న్యూఢికోలో, నాగయ్య, రాజరత్నం, పటిస్తారు.

★

వైరిపిల్ల.

కోయంబత్తూర్ పెంట్రల్ స్టూడియోవారు రామబ్రహ్మం గారి నిర్వహణ "వైరిపిల్ల" తీస్తా రని హాథివారు.

★

మీరాబాయి డి.పెంబరు 5 విడుదల.

★

భూకల్యాణ డి.పెంబరులో.

★

ధర్మపత్ని జననీలో.

★

బగ్గీపిక్చరువారి "నారదసంపాదం" డి.పెం బరులో షూటింగు కలకత్తాలో.

★

దుర్గాపిక్చరువారి "కమ్మపిల్ల" త్వరలో షూట్ చేస్తారు చెన్నపురియందు.

తుపానుజోన్యము.

శ్రీ డి. శేషాద్రిగారు తే 28 న తుపాను వస్తుంగని ఆంధ్రప్రదేశ్లో వ్రాశారు. మా జోన్య లు మొదలి రామకృష్ణసిద్ధాంతిగారు రాదు అని జమీన్దార్లలో వ్రాశారు. తర్వాత బి. యస్. మూర్తి గారు తే 16, 28 రీల మధ్య వస్తుందనీ ఆంధ్రప్రదేశ్లోనే వ్రాశారు. అతివృష్టి వుంటుంది గాని తుపానురాదు అని మా రామకృష్ణసిద్ధాంతి గారు మరల వ్రాశారు. దానిమీదిట తిరు గా మూర్తి గారు తప్పుకవస్తుంది అని వ్రాశారు. చివరకు తుపాను రానేలేదు. మా సిద్ధాంతి గారి శ్రీవాదమేగల్గింది. కావున సూక్ష్మవిమర్శ చేసి ఆర్యశాస్త్రపాఠశాలను చాటివ మొదలి రామకృష్ణసిద్ధాంతిగారిని అభినందిస్తున్నాము.

మీరాబాయి

నాటకం

నెల్లూరులో డిసెంబర్ 15

మూలస్థానేశ్వర దేవాలయ సహాయార్థం ప్రైవేట్ ఆర్టు స్టూడియో వారిచే కవిశోకిల దుష్టావధు రామరెడ్డిగారిచే రచింపబడిన మీరాబాయినాటకం ప్రదర్శింపబడును.

—* ముఖ్యపాత్రధారులు —

కుంభరాణి- మ.రా.శ్రీ. చె. ముద్రామూర్తిగారు
అక్కరు- " నెల్లూరు నాగరాజారావు గారు బి.వి.వి.యల్. (రంగస్థలం)
తాకసేను- మ.రా.శ్రీ. పి. శంకరయ్యగారు
కుమారిపింహ- " డాక్టరు శ్రీహరిరావుగారు
బలనంకరావు- " బి. మృత్యుంజయంగారు
శ్యామలరావు- " యస్. పట్టాభిరామశర్మగారు
మాధవరావు- " కోటపంకజరామయ్యగారు
ధునీచంద్ శేట్- " శే. కంభోజరావుగారు
మొరళీదాస్- " యస్. రంగస్వామి అయ్యంగారు (నాట్యాచార్య)
అర్జునుడు- " బి. మృత్యుంజయంగారు
శంకయ్య
ః (వెంకటదాసు), " సుందరరామయ్యగారు
సుబ్బయ్య
(గోపాలదాస్), " ప్రకాశరావుగారు
యస్మాయిల్ " భరద్వాజలు
పార్థివకలు- " వుదాలి సుబ్బరామయ్య శ్రీరం.
మీరాబాయి " ఎ. ఆదిశేషయ్యగారు
సుశీల " బి. వి. కృష్ణమాచార్యులు
వాసంతి " పి. శంకరంగారు బి.వి.వి.ఎల్.
భజనపార్టీ.

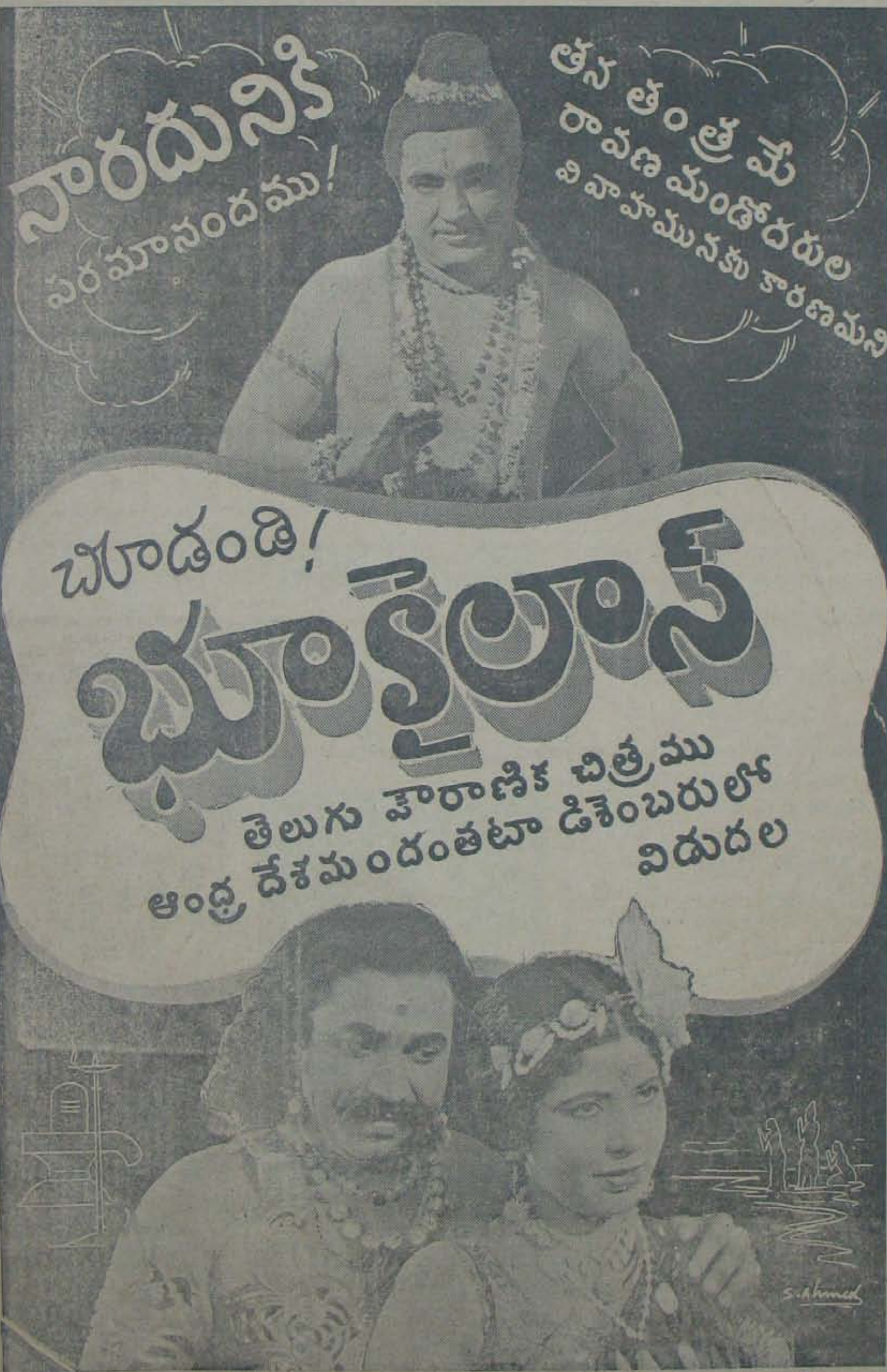
1. వుదాలి పోదరీ మణులు
2. వేదాంతాచారి కుమార్తె మిస్. దేవకి
3. లక్ష్మీనారాయణగారు
4. రంగస్వామిగారు
5. ప్రకాశం
6. సుందరరామయ్యగారు

ప్రకటన :

ఇందువల్ల అందఱు తొలియశేయడం యేమనగా:-

కొండమ్మ అను పేరుగల నాభార్య యున్న, రామయ్య (పురఫ-ప్రభుదాసు) అను నా పెద్ద కుమారుడున్న, వీరిద్దఱు కలసి నామాటలు విసక నావిరోధులకు సహాయులయి, నన్ను, మిగతా చిన్నపిల్ల లు యూవన్మందిని ఘమాదు పది సంవత్సరముల క్రిందటనే విడచి వేసినారు. గాన నాస్వార్థిరమైన స్థిరచర ఆస్తుల యందు నాకుమారుడు ప్రభుదాసునకు గాని నా భార్య కొండమ్మకుగాని యేలాటి హక్కు లేకారములు లేవు. వారివలన చేయబడిన ఘణములు గాని మరేమి యైననుగానిన. ఆస్తి పెనన: నాపెనను వసులుచేయుట యేవిధమైన హక్కు బాధ్యతలులేవు.

దారాతుడు, యర్రయ్య, తుంక శివ, కాడిచాపల్లె, పాడిత కాటాకా

నారదునికి పరమానందము!

తన తంత్రమే రావణమండోదరుల వివాహమునకు కారణమని

చూడండి! పంచజన్య

తెలుగు హారాణిక చిత్రము ఆంధ్ర దేశమందంతటా డిసెంబరులో విడుదల

వివరములకు:- షేమస్సు టాకీ డిస్ట్రిబ్యూటర్లు మౌంటురోడ్డు, మద్రాసు.

కథ:

మీరాబాయి

—*—

జోధపురం రాజా-రత్నసింహుని కుమార్తె మీరా. చిన్నతనంలోనే ఆమెకు శ్రీకృష్ణభగవానునిమీద అపారమైన భక్తి కలిగింది. అప్పుట్టుండి కృష్ణగీతాలనే పాడుకుంటూ కృష్ణభగవానునే ధ్యానం చేస్తూవుంది.

కుమార్తెకు రూపగోస్వామి దర్శనం చేయించాలని, తగిన ఏర్పాట్లను గావించి రత్నసింహుడు సహజంగా బయల్దేరాడు. రూపగోస్వామి కూడా మీరాకు కృష్ణసంకేతాన్ని అందజేయాలనే ఆశతో శిష్యబృందంతో మీరాను కలవటానికి బృందావనంనుండి బయల్దేరారు. ఉభయులు కృష్ణగీతాలు పాడుకుంటూ.

రూపగోస్వామి మీరా నిశ్చలభక్తికి సంతోషించి భగవత్ సందేశాన్ని తెల్పి తన తాంబూల నామెను ఇచ్చి తీవ్రతాపంవరకు పాడుకోవలసిందన్నాడు.

శత్రుత్వాన్నింతా వేటకై ఆక్కడనుంచిన కుంభరాజా, అస్తానకవి శేఖర్ దూరంనుంచి చూచారు. అంతకుముందేమీరా గానామృతాన్ని గ్రోలి తన్మయుడైన రాజా మీరా రూపవర్ణాన్ని చూచి ముగ్ధుడైనాడు. మీరా కృష్ణదాసికావటం, కుంభరాజా మీరాదానుడు కావటంకూడా ఒకేసారి జరిగిపోయాయి. ఆమె నే వివాహంచేసుకోవటానికి కుంభరాజా నిశ్చయించుకున్నాడు.

కాని— రాజగురు ఇది కూడనిసంబంధం అన్నాడు, రెక్కలన్నీ జేసి సంసారముఖంగాని సంతాప ప్రిప్రానికండవన్నాడు. వివా తప్పదనే రాజా స్పష్టంచేసాడు.

వైభవోపేతంగా వివాహం జరిగింది జోధపురంలో. తరువాత మీరా అత్తవారింటికి వస్తూ తన కృష్ణవిగ్రహాన్నికూడా వెంటబెట్టుకొని వచ్చింది. రాజగురు అవిగ్రహాన్ని చూచి చీకటిపడ్డాడు. వివా శివదీక్ష ఇప్పించితే అన్ని చాపల్యాలు హరిస్తాయి అనుకున్నాడు.

రాజకుటుంబంలోకి కొత్త గావచ్చినవారంతా వివాహం అయిన వాలుగోరొజాన ఈ శివదీక్షను పొందాలి. ఆ ప్రకారమే భవానీమత ఆలయంలో సన్నాహాలు జరిగాయి.

సుమహూర్తం ఆసన్నమైంది. మీరా, రాజా, రాజాసోదరుడు భానుసింహుడు, రాజగురి, మేనల్లుడు రణధీర్, రాజాసోదరి ఉమ... అంతా వచ్చారు. శివదీక్ష కార్యక్రమం ప్రారంభమైంది. అప్పుడే పథింపబడిన మేకతల, విభూతి, కుంకుమపగైరా సామగ్రితో నిండిన పల్లెంపట్టుకొని మీరాను సమీపించారు.

మృదులహృదయ మీరా మూర్ఛిల్లింది... ఆతల... ఆరక్తం... చూచి. ఈ దృశ్యాన్ని భరించలేక పోయాడు రణధీర్. యమకుడు... ఆగ్రహం ఆపుకోలేక ఆ పల్లెమును లాగి విసిరేసాడు.

“శివాపచారం; శివాపచారం; శివద్రోహం” అంటూ రాజగురు గర్జించాడు. వెంటనే శివుగూడా చెప్పివేసాడు మరణదండననుని. అయితే రణధీర్ ఎవరు? రాజా ఏకైకచెల్లెలు ఉమను పరిణయమాడ బోతున్నాడు. చిన్ననాట నుండి రాజావద్దనే పెరిగినాడు. అతనికి మరణదండన విధించటం అంత సులభమా?

కుంభరాజా అన్నీ విచారించి, భానుసింహుని సూచనలపరచి ప్రవాసశిక్షను విధించాడు రణధీర్కు.

రాజాకు అంతటితో పరిస్థితులు చక్కబడలేదు. మనసారాప్రేమించి పరిణయమాడిన మీరా తను ఆశించిన కాంతిని, సౌఖ్యాన్ని ఇంతవరకు ఇవ్వలేదు. మీరా ఎప్పుడూ కృష్ణపూజ, కృష్ణధ్యానంలోనే నిమగ్నురాలై ఉంటూఉంది. రాజగురు మీరాకు శివదీక్ష ఇప్పించటానికి ముగ్ధుడొక నిర్ణయించాడు.

యథాప్రకారం ఏర్పాట్లు అన్నీ జరిగాయి. మీరా కోరిక ప్రకారం “బలి” మాత్రం రాజా వారు వచ్చేవరకూ ఆగింది. మీరా, రాజా...

ఆలయంలోకి వచ్చారు. బలిపీఠానికి కట్టిఉన్న మేకనుకూచి మీరా “కృష్ణయ్యా” అంటూ దాన్ని సమీపించి వదిలివేసింది. “నిరవరాధి, నోరులేనిది... అన్నిటికీ కారణభూతురాలైన నన్నే దేవికి బలి ఇవ్వండి” అని మీరా ఆశీస్యం ఆంధ్రా నిశ్చేష్టులైనారు. రాజగురుమాత్రం తీక్ష్ణదృష్టుల ప్రసరింపజేస్తూ ఆగ్రహవ్యూల వెళ్ళగొట్టారు.

రాజా... అంతా పర్యవహారం చేసి భానుసింహుని అజ్ఞాపించాడు, “దేవికి రక్తమే అవసరమైతే ఇంతకన్న దివ్యమైన రక్తం మరెక్కడ దొరకుతుంది? అంటూ— “కథ అద్దంతిగుతుందని గ్రహించిన రాజగురు, “రాజావారు ప్రేమలోలురవుతున్నారు...” అని నిందింపసాగాడు.

రాజామాత్రం అన్నిటిని ఆలక్ష్యంచేసి, వాటి నుండి తనదేజాలో జంతుబలిని నిషేధించుకున్నానని ఫర్మావా వారీచేసాడు. మీరా శివదీక్షపొందటం జరుగ నేలేదు.

తనకు జరిగిన ఈ అవమానాన్ని, తన భవానీదేవికి జరిగిన ఈ అవచారాన్ని భరించలేకపోయాడు రాజగురు. ఇందుకు తగినట్లుగానే రాజ్యములో అక్కడక్కడ కృష్ణభక్తులు బయల్దేరారు. మీరా సందేశం వాడవాడల వ్యాపించింది. రాజా ఉపేక్షించడమేగాక ఉత్సాహపరుస్తున్నాడుకూడా మీరాను.

శివమునకు ఆయువుపట్టుఅయిన మేవాడలోనే ఈదేవిదోహము, కృష్ణపూజలు. ఏలాగైనా ఈవ్యాపకాన్ని ప్రతిఘటించి, నావరూపాలులేకుండా చేయాలని సంకల్పించుచున్నాడు రాజగురు.

రాజా సోదరుడు భానుసింహునికి నాయకత్వం కట్టివాడు. శివమతరక్షణభారం ఆతనిపై ఉంచాడు. ధర్మవీరదళాలను తయారుచేసాడు. అంతకన్నా అతనికి గత్యంతరం కనిపించలేదు. రాజమాత గురు దేవుని ఆజ్ఞను శిరసావహించటంతప్ప ముగ్ధుడై ఎరుగదు. వీరిరువురిసాయంతో వైష్ణవమత విధ్వంసనానికి పూనుకున్నాడు రాజగురు.

మీరా తన నిర్మలప్రేమతో, నిశ్చలభక్తితో రాజాను సంతోషిచరుచింది సంతోషపెట్టింది. కుంభరాజా మీరా భక్తిరత్యాన్ని గ్రహించటం...

ప్రేమ అన్నిటికీ ప్రధానం, ఆధారం, అనుకున్నాడు. మీరాకు కోటబలులకు మేక కృష్ణులయాన్ని కట్టింది పుట్టివరోజా చందుగ కామగంగా ఇచ్చాడు కృష్ణభూతం కోటవదిలిపోయిందని సంకల్పించింది రాజమాత.

మీరాదేవిమాత్రం ఆలయానికిపోతూవుండేది సమయా సమయాలనుకూడా పాటించేదిగాదు.

మీరా ఇలా ఆలయానికి వెళ్లటం రాజమాతకు మతరామా ఇష్టంలేదు. గోకులు లేనిపోని నిందలు మోపారు. ఆమెకొట్టి శంకించారు. రాజా భరించలేకపోయాడు. నిండుదర్బారులో కీలమీక్ష. విషంఇచ్చారు. త్రాగింది మీరా.

రణధీర్ దేశంవదిలి వెళ్లింది మొదలు ఉమకు మీరాతప్ప మరెవరూ తోడులేదు. ఆలానే ఆలయానికి పోతూవస్తుండేది మీరాతో. కాని రణధీర్ తన ఉమను ఆరాచకానికి అలచాలమైన మేవాడలో ఉంచటానికి భయపడి ఆమెను తీసుకపోవటానికి ఏర్పాట్లుచేసుకున్నాడు.

ప్రేమదాసి ఉమ. రణధీర్ రమ్మంటే మేవాడలో ఎలా ఉండగలదు? ఒకరోజు మీరాతో ఆలయానికివెళ్లి, అంతకుపూర్వం అనుకున్న ప్రకారం రణధీర్తో అంతర్భావమైంది, మీరా మైమరచి కృష్ణధ్యానంలో నిమగ్నురాలై వుండటం చూచి.

రాజమాత ఆగ్రహానికి ఆంతులేదు. తనలిద్దరు బలిగొంది మీరా అన్నది. తనకుటుంబానికి అగౌరవం తెచ్చిందని మరీమీరింది. ఈ కోపంతో కృష్ణులయాన్ని నిర్మూలించమని ఆజ్ఞాపించింది.

భానుసింహుడు ధర్మవీరదళాలను వెంటబెట్టుకొని “ఆలయం ఖాళీచెయ్యండి ఫిరంగి పేలుస్తున్నాం” అంటూ బయల్దేరాడు. మీరా ప్రతిఘటించింది. ముందు తన్ను ఆహుతిగొనమన్నది. ఫిరంగికి ఎదురుగా నిలబడింది. మీరా ఫిరంగికి అడ్డంగా పంపబడింగన్నవార్త విని కుంభరాజా ఆకురతతోవచ్చి... ఆమెకుబదులు తనే నిలబడతానన్నాడు. మీరా ప్రార్థించింది. వివలేదురాజా భానుసింహుడు నిరుత్తుడైనాడు. సోదరుని వద్ద వెలపుకొని రాజ్యంవదిల సరిపెట్టడమే.

ఇంతలోనే రాజగురువు కృష్ణులయ విధ్వంసనాన్ని చూస్తూనుండే కుశ్యవహారం ఆశ్చర్యం కలుగజేసింది. వెంటనేతల్లి భవానీదేవి ఆలయములో గంపకతైర ఏర్పాటుచేయించుకున్నాడు. కృష్ణభూతం అన్నా మేవాడకు వదిలిపోవాలి. లేదా తవప్రాణమైనా భవానీమాయకి అర్పితంకాలి అని నిశ్చయించుకున్నాడు.

ఈఅవమానాలను ఆరాచకాన్ని భరించలేక రాజమాత అగ్నిప్రవేశం చేయటానికి తీర్మానించుకొన్నది. అంతా తయారుగాఉంది.

ఈచర్రమానం రాజాకు తెలిసింది. మీరా తవరాజ్యాన్ని వదిలిపోవాలంటుంది. తల్లి అగ్నిప్రవేశం; గురువు గండక తైరలోఉన్నాడు. పోరుకు భాను విరాగిశానున్నాడు. మీరాను రితువక తప్పిందికాదు.

మీరా వెళ్లిపోయింది మేవాడకు వదిలి. అంతటితో ఆచటికృష్ణమూ అంతర్ధానమయ్యాడు. రాజా తల్లికి వివేకించాడు, మీరా, కృష్ణు వదిలిపోయారని... భవానీ ఆలయంలోకి పోయి రాజగురువును ఎరింగించాడు, జరిగివస్తున్నానంత... అంతా.

సంతోషించెందిన రాజగురు భవానీమాయని ప్రార్థిస్తూఉంటే కొంతెం మతిభ్రమణం కల్గినట్లు యింది. అప్పు వారీచేతులో... రక్తం తిరుగుతూ ఉంది. ఎంతయోచినా ఆలాగేఉంది... గ్రహించాడు శివశేఖరుల ధేవందేదని... మీరా విజయం పొందిందన్నాడు.

అంతా మీరాను వెంటదించారు... ఆమె పోయిపోయి వంశవదిలోవదిలిపోయింది... రాజా, రాజగురు, భానుసింహులు మీరా ప్రభావాన్ని సుగ్రంధి, శత్రుత్వాన్ని చూచి మీరా పోయినందుకు విచారించుకూ తిరిగివచ్చారు.

చిత్తూరు ఆలయంలోకి వెళ్లినది ఖాళీగా వున్న మంటపంమీద కృష్ణభగవానులు కన్పించారు. రాజగురువు చేతిలోని త్రికూలం కృష్ణ విగ్రహమైంది. “జయకు... మీరా...” అన్నారంతా... చివరకు రాదాకృష్ణులు ఇద్దరూ కన్పించారు. అక్కడే మీరా ఆదర్శప్రాయమైంది. పూజనీయమైంది.

4-వ వారం “విశ్వమోహిని”

నెల్లూరు :
న్యూటాకీ పిక్చర్ పాలస్

ఇవ్వాలే
వెళ్ళిచూడండి

విశ్వమోహిని హాస్యం మిమ్మల్ని
వచ్చిస్తుంది
★
విశ్వమోహిని పాటలు మిమ్మల్ని
ఆనందింప జేస్తాయి
★
విశ్వమోహిని చిత్రం మిమ్మల్ని
సంతోషిస్తూ వరుస్తుంది

వివరాలకు : శ్రీ జగదీశ్ ఫిలిమ్స్, 11, ఆరమ్మరోడ్, కీర్తిపాక్, మద్రాసు.

5 డిసెంబరు 1940 విడుదల

విజయనగరం
విశాఖపట్నం
కాకినాడ
రాజమండ్రి
ఏలూరు
బెజవాడ
బందరు
తెనాలి
గుంటూరు
సెకింద్రాబాద్

శ్రీ కృష్ణా సినిమా
సెలెక్టు టాకీసు
క్రౌన్ టాకీసు
జయ టాకీసు
రామకృష్ణ టాకీసు
దుర్గా కళామందిరం
బృందావన్ టాకీసు
సత్యనారాయణ టాకీసు
సరస్వతీ టాకీసు
రాజరాజేశ్వరీ టాకీసు

డిసెంబరు 7 నుండి న్యూటాకీపి క్చెరుపాలస్, నెల్లూరు.

Distributors:

Sri Sita Rama Pictures,

Gandhi Nagar, Bezwada.